

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH  
BUDĚJOVICÍCH**



**PEDAGOGICKÁ FAKULTA  
KATEDRA ANGLISTIKY**

**BAKALÁŘSKÁ PRÁCE**

**GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO PŘEKLADY  
PŘI EVROPSKÉ KOMISI**

**Organizační struktura a pracovní postupy**

**DIRECTORATE-GENERAL FOR TRANSLATION  
OF THE EUROPEAN COMMISSION**

**Organizational Structure and Operational Procedures**

**Jméno : HANA KRAHULCOVÁ**

**Ročník a studijní kombinace : 3 AFEU**

**Vedoucí bakalářské práce : Dr. VLADIMÍR KAJLÍK, Ph.D.**

**Rok : 2007**

## **PROHLÁŠENÍ :**

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JČU) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu JČU.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti JČU; v tomto případě má JČU právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Generální ředitelství pro překlad vypracovala samostatně s použitím pramenů uvedených v bibliografii.

Souhlasím s tím, aby text mé bakalářské práce byl zveřejněn v prostředí databáze STAG v souladu s ustanoveními příslušného opatření rektora Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Místo: V Českých Budějovicích

Datum : .....

Podpis: .....

## **PODĚKOVÁNÍ**

Mnohokrát děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Dr. Vladimíru Kajlíkovi, panu Martinu Kukalovi z místního oddělení DGT při zastoupení Evropské komise v Praze a službě Europe Direct při Evropské komisi.

## **ANOTACE**

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, kdo zajišťuje překlady v Evropské unii. Práce se zaměřuje na práci Generálního ředitelství pro překlady, což je útvar Evropské komise zodpovědný za překlady textů vydaných Komisí do úředních jazyků Evropské unie. V práci jsem se pokusila rozebrat a pochopit strukturu tohoto nejrozsáhlejšího odborného útvaru Evropské komise.

V úvodu zmiňuji své důvody pro napsání této práce.

Ve druhé části zmiňuji množství úředních jazyků v Evropské unii a používání procedurálních jazyků v běžném pracovním styku na poli Evropských institucí.

V kapitolách postupně rozebírám Generální ředitelství pro překlad, překladatelské metody, počítačové nástroje pro překlad a připojuji krátkou zmínku o průběhu překladů.

## **ABSTRACT**

The aim of my Bachelor Thesis was to find out who is responsible for and ensures translation services within the European Union. The Bachelor Thesis is therefore focused on the activities and addresses the issues of the Directorate-General for Translation of the European Commission, which is a body responsible for translation of all written documents issued by the Commission. In this Thesis I made an effort to analyze the structure of this largest body of the European Commission.

In the introductory part I list the reasons for writing about the Directorate-General for Translation.

In the second part I mention the number of the official languages and the use of procedural languages in conventional working routine of the European institutions. And thirdly, in the final part, I analyze the structure of this body, its translation methods and translation tools and the translation workflow.

## OBSAH

Prohlášení .....	2
Poděkování .....	3
Anotace.....	4
Abstract .....	4
Obsah .....	5
<b>1 ÚVOD .....</b>	<b>7</b>
<b>2 EVROPSKÁ UNIE A JEJÍ JAZYKY .....</b>	<b>8</b>
2.1 Angličtina.....	9
2.2 Francouzština.....	9
2.3 Mnohojazyčnost.....	10
2.4 Překlady v evropských institucích .....	10
2.5 Evropská komise.....	10
<b>3 EVROPSKÁ KOMISE A JEJÍ GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ</b>	
<b>    PRO PŘEKLAD.....</b>	<b>12</b>
3.1 Rozpočet .....	14
3.2 Změny 2004.....	14
3.3 Změny 2007.....	16
<b>4 DGT A PŘÍPRAVA NA VSTUP NOVÝCH ČLENSKÝCH STÁTŮ .....</b>	<b>18</b>
4.1 Příprava na vstup.....	18
4.2 Koordinační a revizní centrum při úřadu vlády.....	19
<b>5 STRUKTURA GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ PRO PŘEKLAD.....</b>	<b>20</b>
5.1 Generální ředitelství v hlavních sídlech.....	20
5.2 Místní oddělení DGT .....	22
5.3 Zaměstnanci .....	23
5.4 Kategorie zaměstnanců.....	23
5.5 Získání zaměstnání .....	24
<b>6 PŘEKLADY.....</b>	<b>26</b>
6.1 Jazyky.....	26

<b>7 PŘEKLADATELSKÉ METODY.....</b>	<b>28</b>
7.1 Tradiční metoda.....	28
7.2 Externí metoda.....	28
7.3 Oboustranná metoda.....	28
7.4 Přenosová metoda.....	28
7.5 Trojstranná metoda.....	28
<b>8 POČÍTAČOVÉ NÁSTROJE PRO PŘEKLADATELE.....</b>	<b>29</b>
8.1 Nástroje pro administrativu, management a zpracování dokumentů.....	29
8.2 Překladačské nástroje.....	30
8.2.1 Strojový překlad (Machine translation, MT) .....	30
8.2.1a Automatický strojový překlad.....	30
8.2.1b Počítačem podporovaný překlad.....	32
8.2.2 Překladové paměti.....	33
8.2.3 Terminologické databáze a banky.....	33
8.3 Tezaurus Eurovoc.....	36
<b>9 PRŮBĚH PŘEKLADŮ.....</b>	<b>35</b>
<b>10 NÁMITKY PROTI MNOHOJAZYČNOSTI V EU.....</b>	<b>36</b>
<b>11 ZÁVĚR.....</b>	<b>38</b>
<b>12 SUMMARY.....</b>	<b>39</b>
<b>13 BIBLIOGRAFIE.....</b>	<b>41</b>
<b>14 PŘÍLOHY.....</b>	<b>44</b>

Bakalářská práce má		
stran textu	stran celkem	příloh
33	59	11

## **1 ÚVOD**

K napsání bakalářské práce mne vedl zájem o to, jak probíhají překlady v Evropské unii. Toto téma souvisí s oborem, který studuji.

V Evropské unii existuje velké množství úředních jazyků. To vyvolává velkou potřebu překladů a obrovské náklady na překlady. Tím vyvstala moje první otázka, kdo zajišťuje překlady v Evropské unii. Zjistila jsem, že se jedná o velmi rozsáhlé téma. Každá z evropských institucí má své vlastní překladatelské služby. Já jsem se rozhodla toto téma zúžit a soustředit se pouze na překladatelskou službu pracující pro Evropskou komisi, o které jsem našla nejvíce informací. Zajímalo mne, co Generální ředitelství pro překlady je, kdo tento útvar řídí, kde sídlí, pod koho spadá, co přesně dělá, jaká je jeho struktura, kdo ho platí a kolik má zaměstnanců.

Nenašla jsem žádné knižní zdroje zpracovávající téma Generálního ředitelství pro překlady v češtině, a tak jsem se hlavně opírala o oficiální webové stránky tohoto útvaru, které se staly mým primárním zdrojem informací. Přestože se jedná o útvar, který má na starosti překlad včetně překladu webových stránek Komise, jsou webové stránky Generálního ředitelství pro překlady jen ve třech procedurálních jazycích – angličtině, francouzštině a němčině.

## 2 EVROPSKÁ UNIE A JEJÍ JAZYKY

Evropská unie je mezinárodní společenství, který používá velké množství jazyků.

V současné době má Evropská unie 27 členů a 23 úředních jazyků (od 1.1.2007)<sup>1</sup>. Koordinace tak velkého útvaru představuje velké úsilí a důležitou roli zde hraje schopnost se domluvit<sup>2</sup>.

Jazyková různorodost je jedním z fenoménů v Evropské Unii, jehož prostřednictvím se má zajistit rovnost zacházení všech národů v Evropské unii.

Velký počet úředních jazyků plyne z ustavujících smluv o Evropských společenstvích. O tom, že oficiálními jazyky budou jazyky členských států, se rozhodlo již při zakládání Evropského společenství uhlí a oceli v roce 1952 (ESUO, 1952).

V roce 1958 Nařízení Rady č. 1<sup>3</sup> podává výčet úředních jazyků Evropského hospodářského společenství a specifikuje, pro které účely budou používány. Zakládající smlouva o EHS (EEC)<sup>4</sup> stanovila ve své primární legislativě princip, že Evropské instituce musí komunikovat se zástupci ve svých členských státech v úředním jazyce, které vybral tento zástupce neboli korespondent.

Z tohoto Nařízení Rady plyne legislativní základ pro existenci Překladatelské služby Evropské komise, což byl dřívější název Generálního ředitelství pro překlady. Překladatelský servis se přeměnil na Generální ředitelství pro překlad v roce 2002.

Smlouva o založení Evropského společenství ve znění konsolidované Amsterodamské smlouvy i Smlouvy z Nice - Část druhá, Čl. 21 praví: *"Každý občan Unie se může písemně v jednom z jazyků uvedených v článku 314 obracet na každý orgán nebo instituci, které jsou uvedeny v tomto článku nebo v článku 7, a má právo na odpověď ve stejném jazyce."*

---

<sup>1</sup> Viz příloha 1 - Data jazykové rozšíření.

<sup>2</sup> Např. Mezinárodní měnový fond komunikuje jen v angličtině, NATO používá jen angličtinu, UNO šest jazyků – angličtinu, francouzštinu, španělštinu, ruštinu, japonštinu a urdštinu, OECD angličtinu, OPCW (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons) používá stejně jako OSN 6 úředních jazyků – angličtinu, francouzštinu, španělštinu, ruštinu, čínštinu a arabštinu (zdroj: *OPCW* [online]. <[http://www.opcw.org/profiles/html/prof\\_en\\_1.html](http://www.opcw.org/profiles/html/prof_en_1.html)>).

<sup>3</sup> Viz příloha 2 – Council Regulation N1 of 1958 a článek 21 smlouvy o ES.

<sup>4</sup> European Economic Community



O tom, který jazyk bude nově přistupující stát používat jako úřední jazyk v Evropské Unii, si každý nově přistupující členský stát rozhoduje sám. Může jít o jeden i o více jazyků. Úřední jazyky Unie členskému státu nevybírá.

Evropská unie se sama domnívá, že používání jazyků svých občanů přispívá k její průhlednosti a efektivitě, a tak podporuje používání všech úředních jazyků ve všech oblastech a podporuje také výuku cizích jazyků<sup>5</sup>.

Formálně si jsou všechny úřední jazyky rovny. Vnitřně ale evropské instituce mezi sebou komunikují ve třech jazycích – angličtině, francouzštině a němčině<sup>6</sup>. Těmto jazykům se říká pracovní nebo také procedurální jazyky. Nikde není oficiálně stanoveno, který jazyk je pracovní. Při každodenní práci se však nejčastěji používají právě tyto jazyky. Taktéž závisí na rozhodnutí některých úřadů samotných (některá generální ředitelství Komise pracují v jazyce francouzském, jiná v anglickém).

V případě vyjednávacích orgánů (např. při jednání Rady) se musí používat všechny oficiální jazyky. Z důvodů nákladnosti a efektivity se omezuje počet používaných jazyků na jazyky pracovní, pokud dojde mezi účastníky k dohodě nebo je už taková praxe (ve Výboru stalých zástupců, Výboru pro hospodářské a finanční záležitosti, Výboru pro hospodářskou politiku a orgánech společné měny používají angličtinu, francouzštinu a němčinu).

## **2.1 Angličtina**

Angličtina je v současné době nejpoužívanějším jazykem při jednáních (a to nejen v institucích EU, nýbrž také v soukromé sféře).

## **2.2 Francouzština**

Francouzština je v současnosti hodnocena jako druhý nejpoužívanější jazyk v institucích EU. Zachovala si své výsadnější postavení díky zvýšené roli Francie především v počátku evropské integrace. Je jednacím jazykem např. Evropského soudního dvora. Její výsadní role ale klesá, a to hlavně ve prospěch angličtiny

---

<sup>5</sup> Ján Figel', – komisař odpovědný za výchovu, vzdělávání, kulturu a mládež. Např. prostřednictvím programů Erasmus nebo Sokrates vynaloží Komise ročně 30 milionů eur.

<sup>6</sup> V Generálním ředitelství pro překlad mají své zvláštní postavení.

a němčiny (v nových členských státech nebo kandidátských zemích je větší procento germanofilů než frankofilů)<sup>7</sup>.

---

<sup>7</sup> Viz příloha 3 – Srovnání vývoje v překladech pro Komisi.

### **2.3 Mnohojazyčnost**

Mnohojazyčnost je jednou z politik Evropské komise. Je tedy na místě ji alespoň krátce definovat : mnohojazyčnost<sup>8</sup> je Evropskou komisí definována jako a) schopnost jedince používat několik jazyků, b) soužití jazykových společenství v jedné zeměpisné oblasti.

### **2.4 Překlady v evropských institucích**

Každá z evropských institucí - Evropská komise, Rada Evropské Unie, Evropský parlament, Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr, Výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor - má svoji vlastní překladatelskou službu<sup>9</sup>, která zodpovídá za překlad dokumentů, které daná instituce vydává. Evropské agentury sdílejí Překladatelské centrum (Translation Centre).

Například Evropský parlament a Evropský účetní dvůr mají také svá generální ředitelství pro překlad<sup>10</sup>. Jsou mnohem menší než je Generální ředitelství pro překlad při Evropské komisi.

### **2.5 Evropská komise**

Vnitřně Evropská komise komunikuje taktéž ve třech jazycích – angličtině, francouzštině a němčině. Dokumenty používané pro interní účely komise jsou taktéž vydávány v těchto třech jazycích. Dokumenty, které přicházejí zvnějšku, jsou do těchto třech jazyků překládány. Veškeré dokumenty, které Komise vydává, by měly být přeloženy do všech oficiálních jazyků. Téměř všechny nové dokumenty vydávané Komisí jsou psány v některém z těchto tří jazyků.

V popředí překladů stojí legislativa, právní předpisy, postupy a politiky. Jedním z úkolů Komise, které jí vyplývají ze zakládajících smluv, je zajistit, aby členské státy uplatňovaly evropskou legislativu a integrovaly ji do svého národního práva. Odtud plyne její povinnost překládat legislativní texty do všech úředních jazyků Unie.

---

<sup>8</sup> Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost, 2005.

<sup>9</sup> Translation services.

<sup>10</sup> Evropský účetní dvůr má dohromady 105 překladatelů.

Formálně rovný status všech oficiálních jazyků neznámá, že jsou veškeré dokumenty přeloženy do všech 23 oficiálních jazyků. Rozšiřováním EU roste finanční a objemová náročnost překladů.

Komisi připadá hlavní část překladatelského úkolu. Zajišťuje překladatelskou službu, aby mohla zaručit mnohojazyčnost svých dokumentů. Evropské komisi zajišťuje překladatelskou službu její Generální ředitelství pro překlad. Komisi také poskytuje odborné rady týkající se všech jejích psaných dokumentů.

### 3 EVROPSKÁ KOMISE A JEJÍ GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO PŘEKLAD

Generální ředitelství pro překlady (DGT, Directorate-General for Translation of the European Commission) je útvarem Evropské Komise. Evropská komise má své útvary<sup>11</sup> administrativní, jako je například generální sekretariát, právní útvar nebo útvar mluvčího, a útvary odborné. Mezi ně patří všechna generální ředitelství a další útvary, jako například útvar pro pomoc nečlenským státům.

Dalším z úkolů Komise je řízení a výkon politik (postupů, zásad, plánů, strategie a taktiky, celkově pak politiky) Unie a mezinárodních obchodních vztahů. Tyto politiky jsou shodné s oblastmi, které má Komise na starost.

Vlastní Komisi tvoří sbor komisařů. Od 1.ledna 2007<sup>12</sup> tvoří komisi 27 komisařů. Každý z komisařů má přidělenou nějakou oblast, za kterou odpovídá. Těmto oblastem funkčně odpovídají generální ředitelství. Každý komisař má na starosti jedno nebo více generálních ředitelství (na národní úrovni jim přibližně odpovídají ministerstva). Komisařem pro oblast mnohojazyčnosti je Leonard Orban<sup>13</sup>. Mnohojazyčnost patří mezi nové politiky Evropské komise.

Leonard Orban byl do svého úřadu jmenován Radou Evropské Unie 1.ledna 2007, jeho mandát končí v říjnu 2009 s ostatními komisaři. Do 31.12.2006 za mnohojazyčnost odpovídal slovenský komisař Ján Figel', odpovědný za vzdělávání, odbornou přípravu, kulturu a mládež.

Komisař pro mnohojazyčnost má pod sebou dva útvary, Generální ředitelství pro překlad a Generální ředitelství pro tlumočení. Překladaelé a tlumočníci tedy představují v Komisi dvě odlišné kategorie a pracují pro dva odlišné útvary.

V čele generálních ředitelství stojí generální ředitelé, jsou jedni z nejvyšších Evropských úředníků<sup>14</sup>.

V čele Generálního ředitelství pro překlad stojí od 1.ledna 2001 Karl-Johan Lonnroth<sup>15</sup>.

---

<sup>11</sup> Commission departements.

<sup>12</sup> 1.1.2007 vstup Bulharska a Rumunska do Evropské Unie, Unie se rozšířila na 27 členů.

<sup>13</sup> Rumunsko, Leonard Orban je bývalým státním tajemníkem pro evropské záležitosti a hlavním vyjednavatelem své země do EU.

<sup>14</sup> Patří do tzv. kategorie A1, mají nárok na mzdy v přepočtu kolem půl milionu Kč měsíčně.

<sup>15</sup> Fin. Mluví švédsky, anglicky, francouzsky a německy, základy ruštiny a španělštiny.

Generální ředitelství pro překlad (DGT) je nejrozsáhlejším odborným útvarům Komise, které poskytuje své překladatelské služby. Zajišťuje překlady ze všech a do všech oficiálních jazyků Evropské Unie. Jde o velmi rozsáhlou překladatelskou službu. DGT pracuje ve všech oficiálních jazycích EU a také v jazycích přistupujících členských států.

Sídlí v Bruselu a Lucemburku.

Dřívější název byl Překladatelský servis Evropské komise a v různých obdobích svého názvu pracuje od vzniku EHS v roce 1958.

DGT nepracuje pro žádné jiné evropské instituce (ani pro soukromé osoby nebo společnosti). DGT překládá výhradně pro Evropskou Komisi a její útvary, poskytuje jí i jazykové rady pro veškerá její písemná sdělení ve všech oficiálních jazycích Unie (včetně webových stránek). DGT se uplatňuje i při komunikaci s neunijními úřady, institucemi a orgány.

Komise zadává DGT přibližně 80 % překladů (samotná komise 40% a ostatní Generální ředitelství 60%), 10 % tvoří další instituce a 10% administrativa se členskými státy.

DGT překládá legislativní dokumenty, politické dokumenty, projevy, přípravné materiály k hospodářským, vědeckým, finančním, technickým a zákonodárným tématům, korespondenci, tiskové zprávy a cokoliv, co Komise a její odborné nebo administrativní útvary potřebují<sup>16</sup>. DGT může podle potřeby i překládané texty zkracovat nebo jen shrnout, pokud je zadavatel nepotřebuje přeložit v plné verzi.

V roce 2005 vyprodukovalo DGT 1 324 231 stránek překladů ve svých 20 oficiálních jazycích. Objem překladů 9 nových jazyků představovalo 455 232 stránek překladů. Na každý jazyk připadá přibližně 52 700 stránek kromě maltštiny<sup>17</sup>, na kterou připadá přibližně 33 500 stránek. Statutární požadavky EU musí být publikovány ve všech úředních jazycích.

V říjnu 2006 hostil DGT konferenci o překladech, vývoji překladatelství a o požadavcích Unie na překlady. V popředí stála spolupráce mezi Unií,

---

<sup>16</sup> Viz příloha 5 – Objem překladů podle kategorie dokumentů 2004 - 2005

<sup>17</sup> Viz níže.

univerzitami a různými organizacemi. Cílem této konference je podpořit vzdělávání vysoce kompetentních překladatelů pro EU.

### **3.1 Rozpočet**

Činnost DGT je hrazena z rozpočtu Evropské unie.

Informací o rozpočtu pro Generální ředitelství je poměrně málo a podle mého názoru jsou velmi zkreslující stejně jako přepočty nákladů na překlady na jednoho obyvatele Evropské unie.

Náklady na překládání pro Komisi na rok 2007 se odhadují na přibližně 302 milionů eur. Přepočtem se lze dobrat k číslu, že každý obyvatel EU zaplatí za překlady Komise přibližně 0,66 eur ročně a za všechny instituce 1,76 eur.

Náklady na všechny překlady na rok 2007 představují necelé 1 % celkového unijního rozpočtu.

Za rok 2006 veškeré náklady na překlady a tlumočení ve všech unijních institucích představují částku přibližně 800 milionů eur, z toho 300 milionů pro DGT.

V roce 2003, před rozšířením, byly výdaje na překlad všech evropských institucí eur 541 milionů. Překlady v DGT stály 230 milionů eur. Přepočteno na každého obyvatele 1,45 eur za překlady všech institucí a 0,60 eur za překlad pro Komisi.

### **3.2 Změny 2004**

V roce 2004<sup>18</sup> nastalo největší rozšíření Evropské Unie a Evropská komise a její DGT se musela potýkat s velkým nárůstem objemu překladů, protože se musela potýkat s devíti novými úředními jazyky. V květnu 2004 přijala Komise strategii o překladu psaných textů, tedy o tom, jak zvládat tento nárůst objemu překladů. Podle této strategie byla omezena délka překladů zasílaných překladatelům v DGT. Všechny útvary Komise se zavázaly vyrábět kratší dokumenty s délkou ne více než 15 stránek pro běžné texty (do té doby to bylo průměrně 37 stránek). Texty se také musely zjednodušit.

---

<sup>18</sup> Viz příloha 6 – Vývoj po rozšíření 2004

Byly stanoveny priority, které texty mají při překladech přednost. Dokumenty se dělí na *zásadní* a *ostatní*. Mezi zásadní dokumenty patří legislativní texty, které stojí na vrcholu priorit. Dalšími zásadními texty s předností překladu jsou texty, u kterých má Komise politický závazek je předložit. Dále jsou to akty Komise, legislativní návrhy, rozhodnutí o hospodářské soutěži a kontrole státních dotací, fúzí apod.

V červenci 2005 byla tato strategie upravena a zrevidována s ohledem na rozšíření o další oficiální jazyky<sup>19</sup>. Dokumenty se dále rozdělily podle typů a rozhodlo se o tom, které dokumenty se po překladu musí a nemusí revidovat a kontrolovat (např. žádosti o informace).

DGT také pořádá stáže a vzdělávací programy pro své zaměstnance. Příprava na rozšíření v roce 2004 v podobě nejrůznějších jazykových stáží a kurzů (kurzy nových jazyků) v DGT probíhala již od roku 1998.

V dubnu 2006 88 překladatelů studovalo některý z nových jazyků, 111 už překládali v těchto jazycích, 79 se začalo učit bulharsky, rumunsky, chorvatsky a turecky, aby se připravili na další rozšíření. 27 překladatelů už pracuje v těchto 4 jazycích.

K datu 1.dubna 2006 bylo v Lucemburku a na místních odděleních zaměstnáno celkem 473 překladatelů z nových členských států (2004). České jazykové oddělení mělo 46 překladatelů, estonské 60, litevské 64, lotyšské 53, maďarské 53, maltské 30, polské 58, slovenské 55 a slovinské 54.

Na rozšíření v roce 2007 se Komise připravovala tak, že již v r 2005 byly zavedeny místní oddělení DGT v Bukurešti a Sofii, které se snažily podpořit jazykové vzdělávání na univerzitách a zahájily lingvistické přípravy s místními úřady.

Od ledna 2006 přijalo DGT prvních 20 Rumunských a 16 Bulharských překladatelů.

---

<sup>19</sup> Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost, 2005.



### 3.3 Změny 2007

Podle zkušeností s rozšířením 2004 a s neustále stoupající poptávkou po překladech přijala Evropská komise pro rok 2007 další strategii o překladu psaných textů. K rozdělení dokumentů ze strategie 2004 přibylo začlenění jazykových otázek do tvorby politik Komise, překlady internetových stránek, nastolení rovnováhy mezi interní a externí překladatelskou prací, užší spolupráce mezi orgány EU, získání lepšího přehledu o překladatelských potřebách a překladatelích.

Je to hlavně nový komisař Orban, který podporuje jazykovou strategii pro podporu jazykové rozmanitosti v Evropské Unii. Domnívá se, že politika mnohojazyčnosti je jedním z klíčů pro fungování EU a jejího vnitřního trhu a mohla by hrát roli při rozvoji konkurenceschopnosti ekonomiky EU a podpoře mobility pracovníků. Chce podporovat výuku cizích jazyků a ve výuce cizích jazyků zastává zásadu „mateřský jazyk + dva cizí jazyky“<sup>20</sup>. Nutnost výuky cizích jazyků byla zdůrazněna už na zasedání Evropské rady v Barceloně v roce 2002.

V současné době Komise navrhuje zřídit skupinu na vysoké úrovni pro mnohojazyčnost složenou z nezávislých odborníků. Na úrovni národních členských států chce komise podpořit národní akční plány na podporu mnohojazyčnosti<sup>21</sup>.

Orban chce také klást větší důraz na poskytování informací občanům v jejich vlastním jazyce<sup>22</sup>.

Od 1.1. 2007 nejsou novými úředními jazyky jen bulharština a rumunština, ale i irština (nařízení Rady z června 2005). Podle výjimky, kterou navrhly irské orgány v roce 2005, se po dobu pěti let budou do irštiny překládat pouze nařízení přijatá společně Evropským parlamentem a Radou v rámci tzv. spolurozhodovacího postupu a korespondence s veřejností (stejně jako u Malty do 1.5.2007, viz níže).

V DGT pracuje pouze pět překladatelů, kteří zajišťují překlady do irštiny.

---

<sup>20</sup> Podle průzkumu Eurobarometr polovina občanů EU tvrdí, že jsou schopni kromě své mateřštiny konverzovat ještě v jiném jazyce.

<sup>21</sup> Např. zlepšování odborné přípravy učitelů, výuka školních předmětů v cizím jazyce, vysokoškolské vzdělávací programy pro jazykové dovednosti aj.

<sup>22</sup> Většina poskytovaných informací je v angličtině a francouzštině. – pozn. HK

Primární legislativa byla dostupná v irštině již od přistoupení Irska do EHS v roce 1973. Na Irsku spočívá odpovědnost přeložit zbytek *acquis communautaire* do irštiny.

Další změnou bude 1. května 2007 vypršení tříleté výjimky pro překlad dokumentů do maltštiny. 1. května 2004 na návrh maltských orgánů Rada přijala derogaci<sup>23</sup>, podle které na období tří let od 1.5.2004 Evropská unie nemusí publikovat v Úředním věstníku v maltštině všechny legislativní akty.

Od 1.5.2007 se tedy u překladů do maltštiny bude postupovat stejně jako v případě ostatních jazyků EU, u nichž výjimka neexistovala.

Od ledna 2007 je platná úprava, která dovoluje v Evropských institucích používat i regionální jazyky, pokud mají na území daného členského státu status úředního jazyka. Komise přijala administrativní opatření se Španělskem, které může na půdě Komise používat své regionální jazyky – baskičtinu, katalánštinu a galicijštinu<sup>24</sup>. Španělská vláda navrhla orgán, který se má zabývat překladem z těchto tří jazyků do španělštiny a obráceně.

---

<sup>23</sup> Zrušení zákona.

<sup>24</sup> Správní ujednání nejprve uzavřela Rada a Španělské království (Úř. věst. C 40, 17.2.2006, s. 2 – 3).

## 4 DGT A PŘÍPRAVA NA VSTUP NOVÝCH ČLENSKÝCH STÁTŮ

### 4.1 Příprava na vstup

Během příprav k přistoupení nového členského státu pořádá oddělení pro vzdělávání personálního ředitelství DGT (Training Unit - Directorate – R) kurzy pro své zaměstnance pro překlad z nových jazyků.

Překladaťům z nových členských států, kteří pracují pro své vlády ve svých zemích nebo v určité době před přistoupením jejich země do EU nastupují do DGT<sup>25</sup>, nepomáhá DGT v překladu evropské legislativy přímo, ale pomáhá sladit terminologii, radí jim, poskytuje informace a pořádá stáže. DGT v přistupujícím členském státě zřizuje místní oddělení DGT, souběžně provádí DGT průzkum trhu v dané zemi a shání pro své potřeby externí překladatele z daného státu a také část svého zájmu orientuje na univerzity a jejich překladatelské studijní programy.

V době, kdy se k unii připojí nový stát, *acquis communautaire*<sup>26</sup> obsahuje přibližně 90 000 stránek, které v sobě zahrnují zakládající smlouvy a sekundární legislativu. A to vše musí být přeloženo do národního jazyka daného státu. V době přistoupení Rumunska a Bulharska do EU přeložily tyto dvě země přibližně polovinu stávajícího *acquis*.

Už před vstupem, do momentu přistoupení, má nový přistupující stát povinnost zřídit na některém ze svých národních ministerstvech oddělení, které by přeložilo veškerou dosud existující evropskou legislativu do národního jazyka (stávající *acquis*). Tato povinnost vyplývá ze Zakládajících smluv o Evropských společenstvích. Tento úkol nespočívá na Evropské unii, ale výhradně na novém členském státu, odpovědnost nese vláda<sup>27</sup>. Jde o jednu z podmínek vstupu.

Evropské instituce jsou zodpovědné za konečné úpravy těchto textů před tím, než jsou publikovány v Úředním věstníku Evropské unie. Konečné verze překladů *acquis* kontroluje právní oddělení Evropské Komise, Rady a Parlamentu (Legal

---

<sup>25</sup> Někteří bulharští a rumunští překladaťelé nastoupili do DGT rok před přistoupením jejich zemí k EU, stálými zaměstnanci DGT se oficiálně stali až 1.1.2007.

<sup>26</sup> Soubor veškeré legislativy Evropských společenství. „To, čeho bylo v EU dosaženo“, veškeré právní předpisy, judikatura soudního dvora, smlouvy, usnesení, mezinárodní dohody, společné akce vlád členských států v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, společné politiky...

<sup>27</sup> Za překlad legislativních textů v ČR je odpovědné Koordináční a revizní centrum při Úřadu vlády. Ke dni vstupu ČR k EU musely být veškeré platné právní předpisy EU k dispozici v překladu, který se může stát závazným právním předpisem.

Services of the Commission, the Council and the European Parliament), odkud jsou přeložené dokumenty postoupeny do Kanceláře pro veřejné publikace (Office for Official Publications), aby byly vydány ve speciální příloze Úředního věstníku (Official Journal, OJ)<sup>28</sup>.

Od publikování přeložených textů v Úředním věstníku jsou texty přístupné v elektronické formě v *EUR-Lexu* a ověřeny právními revizory a poradci<sup>29</sup> v Radě a Komisi.

Od přistoupení nové členské země k EU na překladech nových legislativních a jiných textů již pracuje DGT.

Během zatím nejširšího rozšíření EU 1.května 2004 poskytoval DGT kandidátským zemím odbornou radu a technickou spolupráci také prostřednictvím oddělení TAIEX (TAIEX – Technical Assistance Information Exchange), který spadá pod Generální Ředitelství pro rozšíření. TAIEX spolupracoval s překladatelskými odděleními, tzv. jednotkami koordinace překladů (Translation Coordination Units) na národních ministerstvech. TAIEX je zřízen Evropskou komisí přímo pro pomoc kandidátským a přistupujícím zemím se zaváděním evropské legislativy do národního práva. Tato pomoc je krátkodobá (zahrnuje neurčité časové období před vstupem nové země do EU do doby přibližně jednoho roku po vstupu). Zaměřují se na úředníky, orgány odpovědné za zavádění evropské legislativy do národní legislativy, národní parlamenty členských států, překladatele a tlumočníky.

#### **4.2 Koordinační a revizní centrum při úřadu vlády**

V České republice bylo pro překlad *acquis* zřízeno Koordinační a revizní centrum při úřadu vlády. Tento útvar zajišťuje a koordinuje překládání právních předpisů Evropské unie a provádí kontrolu těchto předpisů. Spolupracuje s jednotlivými ministerstvy a dalšími útvary pro dosažení nejvyšší úrovně překladů.

Překlady primární a sekundární legislativy EU byly publikovány po vstupu ČR do EU ve zvláštním vydání Úředního věstníku Evropské unie. Od chvíle publikace je překlad považován za oficiální znění.

---

<sup>28</sup> Viz příloha 4 – Srovnání vývoje objemu stránek Úředního věstníku (Official Journal)

<sup>29</sup> Legal revisers.

## 5 STRUKTURA GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ PRO PŘEKLAD

### 5.1 Generální ředitelství v hlavních sídlech

DGT má polovinu svých zaměstnanců umístěných v Bruselu a přibližně druhou polovinu v Lucemburku. Toto rozdělení je od roku 1983. České jazykové oddělení je v Lucemburku. Malá část zaměstnanců pracuje na místních odděleních na většině míst, kde má Evropská komise své zastoupení ve členských státech.

Po rozšíření v r. 2004 je rozdělení takové, že překladatelé nových oficiálních jazyků z nových členských států sídlí v Lucemburku.

Z organizačních důvodů je DGT rozděleno<sup>30</sup> podle jazyků na jazyková oddělení. Jedno jazykové oddělení připadá na jeden úřední jazyk Unie. Těchto 23 jazykových oddělení tvoří v DGT tři ředitelství (A, B a C, kam spadá i oddělení pro český jazyk, které v sobě obsahuje tři menší útvary).

Dřívější rozdělení bylo podle oborů, kterými se překladatelé zabývali, rozšiřování Unie ale přimělo DGT se reorganizovat a přijmout strukturu rozdělení podle jazyků.

Vedle těchto tří jazykových ředitelství má DGT další tři specifická ředitelství (D, R a S). Vícejazyčné ředitelství (Transversal Linguistic Services Directorate - D) se specializuje na překlad webových stránek, dokumentaci a redigování textů (Unit D4 : Editing). Oddělení pro kontrolu textů (Editing) kontroluje odchozí vyhotovené překlady požadovaných dokumentů i příchozí dokumenty, protože dobrý výchozí nebo originální text usnadní práci překladatelům.

Personální ředitelství (Resources Directorate - R) se stará o zaměstnance, finance, IT a externí překladatele, jeho součástí je i oddělení pro nábor zaměstnanců v DGT (Unit R-10), které pomáhá s přijímáním zaměstnanců, s organizací konkurzů pro překladatele (ve spolupráci s EPSO<sup>31</sup>) a nabízejí interní stáže<sup>32</sup> v DGT.

Posledním je ředitelství pro strategii překladů (Translation Strategy Directorate – S), které se stará o pracovní postupy a politiku mnohojazyčnosti. Do tohoto ředitelství spadá mj. oddělení pro překlady se třetími zeměmi (External Translation)

---

<sup>30</sup> Viz příloha 7 – Organizační struktura.

<sup>31</sup> Evropský úřad pro výběr zaměstnanců, viz níže.

<sup>32</sup> Množství nabízených stáží je omezené. Stáže se vztahují i na uchazeče, kteří nejsou státními příslušníky členského státu. Jednou z podmínek je i to, že uchazeč neabsolvoval jinou stáž na jiné instituci Evropské Unie.

a oddělení pro styk se zadavateli překladů (Central Demand-Management Unit S1), odtud DGT jedná se zadavateli překladů – dalšími ředitelstvími a službami Komise. Na základě konzultací s nimi stanovuje priority, které dokumenty je třeba nejdříve přeložit<sup>33</sup>.

Každé ředitelství má v čele svého ředitele, ti jsou odpovědni generálnímu řediteli, kterým je v současné době Karl-Johan Lonnroth. Pod generálního ředitele ještě spadají tři další menší samostatná oddělení : účetní oddělení (audit), informační a komunikační oddělení, které zpracovává veškeré došlé emaily do DGT, a oddělení pro styk s dalšími institucemi. Generálnímu řediteli také připadá povinnost komunikovat s Překladačským centrem, které sdílí Evropské agentury, a poskytovat mu informace.

Jazyková oddělení v jazykových ředitelstvích jsou dále rozdělena podle specializací, na které se překladatelé zaměřují v souvislosti s politikami Komise (témata jako např. zemědělství, energetika, doprava, životní prostředí, administrativa, zaměstnanost...). Každý takový další útvar má průměrně 20 překladatelů.

Množství těchto útvarů uvnitř jazykových oddělení záleží na samotném jazyce. Angličtina, francouzština a němčina, procedurální jazyky, kterými Komise vnitřně komunikuje, mají mnohem více oddělení než ostatní jazyky, které jsou používány hlavně pro vnější komunikaci.

Každé jazykové oddělení odpovídá za jazykovou úroveň všech dokumentů, které přeloží, za archivování dokumentů a také za odpovídající terminologii. České jazykové oddělení v Lucemburku spolu s místním oddělením v Praze takto tvoří „standardní češtinu EU“.

---

<sup>33</sup> Změny přijaté po rozšíření 2004 a 2007.

## 5.2 Místní oddělení DGT

Místní oddělení (Field Office) jsou zřizovány ve všech nových členských státech<sup>34</sup> a v některých starších členských státech<sup>35</sup>. Tvoří je malé týmy překladatelů, kteří překládají dokumenty EU<sup>36</sup>. Místní oddělení představují jen dočasné řešení, nakonec by měl být veškerý překlad prováděn stálými zaměstnanci v DGT – ústředí (Brusel, Lucemburk). V současné době pracuje ve všech místních odděleních přibližně 60 zaměstnanců.

V České republice je místní oddělení DGT při Zastoupení Evropské komise v České republice v Praze, jeho překladatelé jsou zároveň členy českého oddělení DGT v Lucemburku. Většinu jejich činnosti tvoří překlady legislativních a dalších textů do češtiny, jejichž zadavatele tvoří především další generální ředitelství, která spadají pod Komisi<sup>37</sup>. Drtivá většina originálů je v angličtině, asi 15 % ve francouzštině, výjimečně v jiných úředních jazycích EU. Další, menší částí práce jsou tiskové zprávy a další texty přímo pro potřeby Zastoupení.

V současné době na Zastoupení Evropské komise v Praze pracují čtyři překladatelé. Tento stav potrvá do 30.4.2007, kdy dojde k restrukturalizaci. V budoucnosti bude na Zastoupení pracovat jeden, maximálně dva překladatelé, kteří budou překládat pouze pro potřeby Zastoupení. Tento režim odpovídá režimu práce, který je obvyklý na zastoupeních Evropské komise v tzv. starých členských státech<sup>38</sup>.

---

<sup>34</sup> 2004 i 2007

<sup>35</sup> Dánsko, Finsko, Itálie, Německo, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Švédsko

<sup>36</sup> Existuje celá řada i nelegislativních textů, kterou je třeba přeložit. Jsou důležité např. pro prováděcí politiky EU, např. pravidelná oznámení v rámci společné zemědělské politiky. Je to i důležité pro tvorbu české terminologie užívané v textech EU.

<sup>37</sup> AGRI, TREN, TRADE, TAXUD, SANCO, REGIO, ENV, INFOS, RELEX, MARKT, DEV atd.

<sup>38</sup> Poskytování informací a propagační činnost. Propagační aktivita má být zaměřena mj. na české politické orgány, překladatele, tlumočníky, školy a univerzity.

### 5.3 Zaměstnanci

Pro DGT pracuje 1750 interních překladatelů<sup>39</sup> a přibližně 600 dalších zaměstnanců<sup>40</sup>. DGT ale také zaměstnává externí překladatele<sup>41</sup> po celé Evropě, firmy nebo jedince, kterým práci rozesílá. V současné době to je přibližně 200 subjektů.

V roce 2006 80% překladů vytvořili interní zaměstnanci a zbytek překladatelé externí. V minulém roce vyprodukovali celkem 1 541 518 stránek překladů<sup>42</sup>. Objem překladů ale neustále narůstá, hlavně s rozšiřováním o další členské státy<sup>43</sup>.

Do konce dubna 2006 DGT najala 473 nových překladatelů. To představuje 94 % požadovaných překladatelů z každého jazyka<sup>44</sup>. Více než třetina překladatelů jsou dočasnými zaměstnanci.

DGT se snaží neustále své zaměstnance vzdělávat, pořádá stáže a jazykové kurzy pro překladatele do nových úředních jazyků.

### 5.4 Kategorie zaměstnanců

Interní zaměstnanci<sup>45</sup> pracují na plný úvazek a „na dobu neurčitou“<sup>46</sup>. Obvykle vedle překladatelské činnosti provozují ještě činnosti související s vedoucími funkcemi, řízením a organizací různých odborů v DGT.

Dočasní zaměstnanci, zaměstnanci „na dobu určitou“<sup>47 48</sup>, jsou taktéž interními zaměstnanci, jejich smlouva je obnovitelná, obvykle podepisují smlouvu na dva roky. Náplní jejich práce je pouze překlad a kontrola textu.

Zaměstnanci „na dohodu o provedení práce“<sup>49 50</sup> jsou nabíráni v případě potřeby obvykle na dobu tří měsíců. Zabývají se překladem a kontrolou textů. U těchto zaměstnanců jsou při náboru do zaměstnání vyžadovány předchozí zkušenosti.

---

<sup>39</sup> An in-house translator – interní zaměstnanec, pracovník DGT.

<sup>40</sup> Oproti 1200 zaměstnancům v r.2003

<sup>41</sup> A freelance translator (nebo jen freelance).

<sup>42</sup> V r.2005 to bylo 1324 231 stránek, 20 úředních jazyků.

<sup>43</sup> V roce 2004 přibýlo 9 nových oficiálních jazyků a v roce 2007 tři jazyky.

<sup>44</sup> Podle svých zpráv DGT stále nemá požadovaný počet stálých zaměstnanců-překladatelů do nových oficiálních jazyků (2004, 2007), kteří by byli schopni podle DGT poskytovat stejnou úroveň překladatelských služeb jako v předchozích 11 oficiálních jazycích.

<sup>45</sup> Permanent officials.

<sup>46</sup> Tyto kategorie se objevují jen v českém právním systému.

<sup>47</sup> Temporary staff.

<sup>48</sup> Tyto kategorie se objevují jen v českém právním systému.

<sup>49</sup> Contract staff.



Externisté překládají všechny typy dokumentů, pokud nejsou urgentní, důvěrné nebo politicky citlivé, také překládají specializované dokumenty z různých oblastí (zemědělství, daně, průmysl...). Překládají hlavně z angličtiny a z francouzštiny. DGT, které jim zasílá práci, jim také umožní přístup do svých databází a ke svým překladatelským pomůckám. Všechny překlady externistů jsou zkontrolovány. Jejich odměna záleží na rychlosti a správnosti překladu.

### **5.5 Získání zaměstnání**

Komise požaduje překladatele, jejichž mateřský jazyk (nebo hlavní jazyk) je jedním z úředních jazyků Evropské Unie. Oficiální jazyky v současnosti jsou angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, holandština, irština, italština, litevština, lotyština, maďarština, maltézština, němčina, polština, portugalská, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština. Ostatní jazyky tvoří méně než 1% všech překladů.

Nábor nových zaměstnanců<sup>51</sup> – interních překladatelů se koná pouze prostřednictvím konkurzů<sup>52</sup>. Každý konkurz je vyhlášen v úředním věstníku EU, na webových stránkách Evropského úřadu pro výběr zaměstnanců (EPSO – European Personnel Selection Office)<sup>53</sup>, Generálního ředitelství pro překlady a ve vybraných periodikách v těch zemích, jejichž jazyk je požadován.

Konkurzy pořádá Evropský úřad pro výběr zaměstnanců (EPSO), který pořádá konkurzy pro všechny evropské instituce. Tyto konkurzy na překladatele jsou společné všem evropským institucím. Všechny evropské instituce nabírají své překladatele prostřednictvím konkurzů.

Konkurzy se pořádají přibližně každé tři roky.

EPSO pořádá konkurz na překladatele, teprve pak jsou překladatelé rozesíláni na jednotlivé instituce.

Konkurz se koná vždy pro jeden cílový jazyk. Zkouška je písemná a ústní. Celková procedura trvá v průměru 8 – 10 měsíců. Úspěšní kandidáti jsou zařazeni

---

<sup>50</sup> Tyto kategorie se objevují jen v českém právním systému.

<sup>51</sup> Staff recruitment

<sup>52</sup> Competitions for posts in the EU institution, competitive examination, European civil service competitions.

<sup>53</sup> Útvar odpovědný za nábor zaměstnanců.

na seznam, který je platný po určité období. Jakmile se objeví volné místo, jsou kandidáti z tohoto seznamu vybíráni na základě svého vzdělání, zkušeností, mateřského jazyka a cizích jazyků, kterými hovoří, zvláštních znalostí a také podle požadavků, které daný útvar nebo instituce vyžaduje.

Pro nábor překladatelů existují tři kategorie. Pro každou kategorii platí jiné podmínky a způsob najmutí podle toho, do které kategorie zaměstnanců budou patřit.

Podmínkou účasti na konkurzu na překladatele v daném oficiálním jazyce Evropské Unie je státní příslušnost k některé z členských zemí EU nebo přistupujícího státu, splnění povinnosti ke své zemi (např. služba v armádě), univerzitní vzdělání (ne nutně jazykové) a samozřejmě jazykové znalosti.

Uchazeč musí naprosto přesně zvládat svůj mateřský jazyk. Mateřský jazyk<sup>54</sup> nebo hlavní jazyk<sup>55</sup> uchazeče musí být jedním z oficiálních jazyků<sup>56</sup> EU.

Předpokládá se, že překladatel bude schopen překládat alespoň ze dvou úředních jazyků Unie do své mateřštiny. Musí mít výbornou znalost angličtiny, francouzštiny nebo němčiny a dobrou znalost dalšího zdrojového jazyka, který musí být úředním jazykem Evropské unie.

Externí překladatelé (překladatelské firmy nebo jednotlivci) jsou najímáni prostřednictvím veřejného oznámení. Jestliže je žadatel úspěšný, je zařazen do seznamu externích překladatelů, kterým může být nabídnuta smlouva.

---

<sup>54</sup> Mother tongue.

<sup>55</sup> Principal language.

<sup>56</sup> Official language.

## 6 PŘEKLADY

Jelikož má Komise iniciativní legislativní pravomoc, zpracovává velké množství dokumentů<sup>57</sup>. Z důvodů snižování nákladů a současně rostoucí finanční i objemové náročnosti překladů se nepřekládají všechny dokumenty<sup>58</sup>.

V přípravné fázi legislativního procesu musejí být do všech úředních jazyků přeloženy Zelené a Bílé knihy, které se budou veřejně konzultovat, ale nepřekládají se např. studie nebo interní dokumenty k připravované legislativě.

V legislativní fázi se překládají konečné verze legislativních návrhů, které budou předkládány Radě a Parlamentu, tisková prohlášení oznamující předložení návrhu Radě a Parlamentu a také zařazení všech pozměňovacích návrhů.

Ve fázi implementace nové legislativy DGT pro Komisi překládá Pravidelné zprávy Komise Radě a Parlamentu o implementaci směrnice ve členských státech, ale např. nepřekládá zprávy členských států o průběhu implementace.

Ne všechny překlady, které vypracovává DGT pro komisi, jsou legislativní. Mezi ně patří například mezinárodní dohody, politická prohlášení, finanční zprávy, korespondence s národními ministerstvy nebo s občany či subjekty členských států.

### 6.1 Jazyky

Angličtina, francouzština a němčina představují nejčastější zdrojové i cílové jazyky. Zdrojový jazyk<sup>59</sup> je jazykem, ze kterého překladatel překládá. Cílový jazyk<sup>60</sup> je jazykem, do kterého se překládá z jiného jazyka. Angličtina a francouzština jednoznačně dominují jako jazyky, ve kterých je sepsována většina textů.

V roce 2003 byly hlavními zdrojovými jazyky angličtina, představovala 60% překladu ze zdrojových jazyků a její podíl na překladech neustále stoupá, a francouzština s 30% a klesajícím podílem ve zdrojových jazycích. Tento trend je zřetelný ve srovnání např. s rokem 1997, kdy bylo 45,4% textů sepsáno v angličtině, 40,4% ve francouzštině a 5,4% v němčině.

Hlavními cílovými jazyky překladů (2003) byla němčina, francouzština, angličtina (12%) a teprve pak ostatní jazyky Unie.

---

<sup>57</sup> Viz znovu příloha 5 - Objem překladů podle kategorie dokumentů

<sup>58</sup> Změny 2004 a 2007, výše.

<sup>59</sup> Source language.

<sup>60</sup> Target language.

V roce 2004 bylo 62% textů sepsáno v angličtině, 26% ve francouzštině, 3,1% v němčině a 8,8% v ostatních jazycích.

V roce 2006 bylo 72% textů sepsáno v angličtině, 14% ve francouzštině, 2,8% v němčině a 10,8% v ostatních jazycích<sup>61</sup>.

---

<sup>61</sup> Viz příloha 8 – Objem překladů podle jazyků.

## **7 PŘEKLADATELSKÉ METODY**

DGT rozlišuje několik překladatelských metod.

### **7.1 Tradiční metoda**

Interní překladatel překládá text do požadovaného jazyka, jehož je rodilým mluvčím. Překladatel pracuje s programem, který obsahuje databázi cizích jazyků (TWB/Euramis, IATE, atd.), která mu usnadňuje překlad. Nejedná se o klasický strojový překlad, protože překladatel s textem pracuje a doplňuje databázi. Další interní překladatel tento překlad zkontroluje. Tento postup se týká práce s citlivým materiálem, proto na takových překladech pracují pouze interní překladatelé.

### **7.2 Externí metoda**

Překlad je vypracován externím překladatelem, překladatel je rodilým mluvčím požadovaného jazyka. Překlad je zkontrolován interním překladatelem.

### **7.3 Oboustranná metoda**

Interní překladatel zpracovává překlad dokumentu, který byl sepsán v jeho mateřském jazyce, do cílového jazyka, který není jeho mateřštinou. Překladatel musí mít vynikající znalost cílového jazyka.

### **7.4 Přenosová metoda**

Tato metoda se užívá hlavně v překladu textů mezi méně obvyklými jazyky, kdy je například žádán překlad z řečtiny do estonštiny, maďarštiny do portugalštiny apod. Interní překladatel, jehož mateřský jazyk je shodný se zdrojovým jazykem dokumentu, překládá dokument do „přenosového jazyka“, obvykle do angličtiny nebo francouzštiny. Jiný překladatel se znalostí cílového jazyka přeloží text z angličtiny nebo francouzštiny do cílového jazyka.

### **7.5 Trojstranná metoda**

Interní překladatel překládá z cizího jazyka a do cizího jazyka, ani jeden z jazyků není jeho mateřštinou (např. Ital překládá text z maďarštiny do angličtiny, Češka z angličtiny do němčiny).

Všechny překlady, které nepřekládá rodilý mluvčí, jsou rodilým mluvčím zkontrolovány.

## 8 POČÍTAČOVÉ NÁSTROJE PRO PŘEKLADATELE <sup>62</sup>

Využití počítačových technologií<sup>63</sup> v překladatelské činnosti je nezbytným předpokladem pro zvládnutí obrovského objemu překladů. Používání informačních technologií nabízí možnost překladatelský proces usnadnit a zefektivnit.

Kvůli kvantitativní náročnosti překladů si DGT vyvíjí své vlastní překladatelské počítačové nástroje, které usnadňují jeho překladatelům práci. Tyto nástroje obsahují překladové paměti, databáze terminologií, archivační systém a strojový překlad.

Některé nástroje jsou přístupné pouze Komisi a jejím ředitelstvím, některé všem institucím a některé jsou na internetu přístupné veřejnosti (Eurodicautom, EUR-Lex).

Pro překladatele je rychlý přístup k informacím naprosto nezbytný. Potřebují odkazy a reference na další dokumenty nebo části textů nebo vět, které již byly přeloženy a které by mohly být znovu využity, a potřebují přístup k odpovídající terminologii.

### 8.1 Nástroje pro administrativu, management a zpracování dokumentů

*Poetry* je software, který umožňuje zadavateli (např. některému z odborných útvarů Komise) vytvořit požadavek na překlad dokumentu. Skrze *Poetry* napíše elektronickou žádost do DGT, uvede své požadavky a otázky a připojí originální dokument. Přes *Poetry* se zadavatel může dostat i do archivu DGT a připojit tak k požadavkům případné reference a odkazy na jiné podobné dokumenty (to usnadní vyhotoviteli práci).

*Suivi* monitoruje pokrok v překladu dokumentu, tento pokrok může zadavatel sledovat, a posílá překlad zpět zadavateli.

*Dossier Manager* umožňuje přístup k dokumentům, k odkazům na jiné dokumenty a k odkazovaným dokumentům, k vydaným dokumentům, umožňuje srovnání dokumentů, monitorovat probíhající překlady na jiných dokumentech, vytvořit kostru pro překlad a spolupracovat a komunikovat s dalšími překladateli překládajícími ten samý dokument.

---

<sup>62</sup> Computer-assisted translation tools.

<sup>63</sup> Viz příloha 9 – Příklady počítačových nástrojů, a příloha 10 – Spolupráce počítačových nástrojů.

*Vista* je archivační systém DGT, obsahuje všechny příchozí a odchozí dokumenty z a do každého generálního ředitelství a všech služeb Komise od 1.1.1994. Nabízí vyhledávání podle nejrůznějších kritérií. Každý z archivovaných dokumentů obsahuje poznámku, která obsahuje všechny klíčové informace.

*Central Memory Retrieval* vyhledává informace o dokumentech.

Databáze *EUR-Lex* shromažďuje veškerou platnou legislativu. Je přístupný veřejnosti. Obsahuje zakládající smlouvy o Evropských společenstvích, sekundární legislativu i odkazy na připravovanou legislativu. Dokumenty vyhledává podle zadaných kritérií. Podobnou službu poskytují ještě interní nástroje *SGVista* a *Alignment*, které vyhledávají interní dokumenty Komise.

Dokumenty v *EUR-Lexu* a dalších databázích jsou indexovány *Eurovocem*.

*Quest* je prostředkem pro vyhledávání, překladači je tak umožněno dotazovat se simultánně několika databázích. Aplikace byla vyvinuta interně uvnitř DGT za účelem urychlení a zjednodušení hledání. Překladatel si může vybrat zdrojový jazyk, ze kterého hledá, a také jazyk cílový jazyk.

## **8.2 Překladatelské nástroje**

### **8.2.1 Strojový překlad (Machine translation, MT)<sup>64</sup>**

Strojové překlady (MT) nemohou nahradit překladatele, ale usnadňují a zrychlují překladatelům jejich práci.

MT představují širokou oblast využití počítačových technologií v překladovém procesu. Podle toho, do jaké míry je vyžadován lidský zásah do překladu, je rozlišováno mezi plně automatickým strojovým překladem, strojovým překladem s lidskou asistencí nebo počítačem podporovaným překladem.

#### **8.2.1a Automatický strojový překlad**

*EC Systran*<sup>65</sup> (System Translation) funguje v Evropských společenstvích od roku 1976 a funguje v EU dodnes. Původně umožňoval překlad jen mezi angličtinou a francouzštinou, posléze francouzštinou a angličtinou a angličtinou a italštinou.

---

<sup>64</sup> Termín *počítačový překlad* je výstižnější, ale výraz *strojový překlad* je již zažitý.

<sup>65</sup> Vyvinutý Petrem Tomou.

Je využíván zároveň jako překladatelská pomůcka pro překladatele i úředníky. Překladatelé a úředníci k tomuto systému mají přístup z *Euramisu*<sup>66</sup> nebo *IntraCommu* (intranet Komise).

Jde o automatický strojový překlad ze zdrojového do cílového jazyka a tento překlad je velmi hrubý, a proto je používán především jako podklad a koncept k dalšímu překladu. Překládá hlavně nejrůznější korespondenci nebo sbírky pokynů.

*EC Systran* má rychlý přístup k požadovaným informacím v jazyce, který zadavatel nezná nebo jazyk není mateřským jazykem zadavatele. Může přeložit až 2 000 stránek za hodinu. Někteří překladatelé preferují takový způsob překladu, že napíší text ve své mateřštině, pak proběhne strojový (počítačový) překlad a následně oprava výsledného počítačového překladu.

V roce 2004 bylo vyprodukováno 696 347 stránek strojového (počítačového) překladu. Těchto služeb nejvíce využívá Evropská komise – 556 138 stránek, celou jednu třetinu z tohoto objemu, 185 379 stránek, představují překlady DGT. V roce 2005 bylo pro Komisi, která byla opět největším uživatelem tohoto nástroje, vyprodukováno 671 500 stránek strojového překladu. 287 182 stránek, tj. 40% z tohoto objemu, bylo pro potřeby DGT.

*EC Systran* nabízí překlad jen pro některé z jazykových kombinací, nepokrývá tedy celé spektrum úředních jazyků v EU. Nabízené jazykové kombinace ze zdrojového do cílového jazyka jsou z angličtiny do francouzštiny, italštiny, holandštiny, němčiny, portugalštiny, řečtiny a španělštiny, z francouzštiny do angličtiny, holandštiny, italštiny, němčiny, portugalštiny, řečtiny a španělštiny, z holandštiny, italštiny, němčiny, portugalštiny, řečtiny, španělštiny do angličtiny a francouzštiny, z dánštiny, finštiny a švédštiny do angličtiny.

Systém má samozřejmě své nedostatky. Kvalita výsledného překladu závisí na tom, jak si jsou zdrojové a cílové jazyky podobné. Na požádání může být zpřístupněn veřejným úřadům nebo univerzitám.

---

<sup>66</sup> Viz dále.



### 8.2.1b Počítačem podporovaný překlad

V DGT se používá hlavně počítačem podporovaný překlad (Computer Aided Translation – CAT).

Ani CAT nenahrazuje překladatele, ale takové systémy jsou rychlé, umožňují fulltextové vyhledávání, mají přístup k elektronickým slovníkům a k terminologické databázi, která je neustále doplňována a rozšiřována a jejíž součástí jsou i definice (nejstarší a nejrozsáhlejší veřejně přístupná databáze 12 jazyků je terminologická databáze Evropské komise Eurodicautom). Jejich výhodou je právě to, že se neustále doplňují, takže nezastarávají.

V institucích Evropské unie je pro CAT používán systém *Trados TWB*.

*TWB – Translator's Workbench* je počítačová aplikace, která může archivovat, ukládat a opětovně vyhledávat dokumenty ve všech úředních jazycích EU. Byl vytvořen pro Komisi a je v provozu od roku 1997. Překladateli je skrze něj umožněn přístup k překladatelské paměti – jazykové a frazeologické. Když překladatel vstoupí do původního textu, podobné nebo identické části z textů již dříve přeložených se objevují na obrazovce. Překladatel si tam může sám individuálně zvýrazňovat požadovaný segment textu.

Počítačové nástroje slouží hlavně k vyhledávání a extrahování textových segmentů na základě statistických výpočtů a gramatické analýzy. *Corpus-based systems a aligning* umožňují proces párování výchozích a cílových textů a vytváření databází. K segmentům či daným určitým jednotkám např. anglického textu jsou analogicky přiřazeny statistickým výpočtem odpovídající slova, fráze nebo věty v např. francouzštině na základě toho, co bylo vytvořeno v minulosti. Tyto systémy umožňují vyhledávat věty či segmenty textů, které si navzájem odpovídají v různých jazycích. Překladatelé pracující s těmito databázemi, které jim pomáhají při překladech vyhledávat odpovídající jazykové segmenty, do nich v průběhu své práce zase vkládají nová data a databáze paralelních tak neustále rozšiřovány a obohacovány.

Projekt *Euramis - European Advanced Multilingual Information System* je systémem vytvořeným v Komisi, uveden byl v roce 1995. Je to aplikace, která zprostředkovává přístup k různým jazykovým službám, aplikacím a počítačovým nástrojům, které překladatel používá. Zprostředkovává rychlý přístup do *EUR-Lexu*,

do MT a překladových pamětí, což je jeho nejdůležitější funkcí. Skladuje velký objem dat pro jazykové překlady, skladuje jazykové zdroje a sdílí data uvnitř DGT, umožňuje mít zároveň přístup do paměti i počítačového překladu. Paměť se uvnitř *Euramisu* neustále vyvíjí. Obsahuje přibližně 88 milionů frází.

V průběhu překladu se ale *Euramis* spíše nepoužívá.

*Euramis* umožňuje kombinace počítačových nástrojů, např. *EUR-Lex* + *alignment*, *SGVista* + *alignment*, *Retrieval* + *machine translator*, *Retrieval* + *TMan* (Systém *TMan* vyhledává a nahrazuje kousky vět).

### 8.2.2 Překladové paměti

Překladové paměti (Translation Memories, TM) uchovávají paralelní verze textů výchozího a cílového jazyka ze všech předchozích překladů. Obsah paměti neustále narůstá, protože čím více textů překladem projde, tím obsáhlejší se TM stává a tím efektivnější, rychlejší a kvalitnější může být práce překladatele.

Do roku 2004 obsahovaly překladové paměti terminologii jen pro stávající oficiální jazyky. Od roku 2004 musí DGT vyvíjet překladové paměti a terminologii pro dalších devět jazyků.

### 8.2.3 Terminologické databáze a banky

*Eurodicautom* (Europe dictionnaire automatisé) je dvanáctijazyčná databáze (11 úředních jazyků / angličtina, dánština, finština, francouzština, holandština, italština, němčina, portugalština, řečtina, španělština, švédština / a latina) s přibližně 5 miliony termíny a jejich definicemi. Je přístupná veřejnosti. Byl vyvíjen DGT od roku 1973 a sloužil jako jeden z hlavních vnitřních nástrojů pro terminologii. Jedná se o soustavu jazykových ekvivalentních výrazů, které se vyskytují v terminologii EU (předpisy ES, Úřední věstník EU, kde jsou publikovány veškeré vydané dokumenty). Cílem bylo usnadnit práci překladatelům i jiným odborníkům a sjednotit používané výrazy EU jak uvnitř EU tak i s normami ve členských zemích.

Od 2003 se *Eurodicautom* propojil s dalšími terminologickými bankami z jiných Evropských institucí (např. z Rady nebo Evropského parlamentu) a přeměnil se tak na *IATE*.

*IATE* (InterActive Terminology for Europe) nahrazuje *Eurodicautom*, *TIS*, *Euterpe*<sup>67</sup> a další terminologické nástroje i z jiných institucí. Používá se nejen pro terminologii, ale i pro překlad. Neustále se doplňuje. Funguje od srpna 2004. *IATE* pokrývá všechny současné úřední jazyky (23) a může v budoucnu pojmout další. *IATE* je přístupné zaměstnancům Evropské Unie. Veřejný přístup do *IATE* je ve fázi testování.

Česká terminologie byla vytvářena před vstupem ČR do EU, kdy bylo evropské právo překládáno do češtiny a bylo nezbytné najít nebo vytvořit odpovídající ekvivalenty. Na terminologii spolupracovali odborní překladatelé, čeští překladatelé v evropských institucích, nejrůznější odborní konzultanti a Koordinační a revizní centrum při Úřadu vlády ČR.

Zaměstnancům DGT jsou přístupné knihovny v Bruselu a Lucemburku a také elektronická knihovna *MultiDoc*.

DGT také nabízí možnost text automaticky diktovat do počítače skrze aplikaci *Dragon NaturallySpeaking*, tato aplikace je ale využitelná jen pro němčinu, španělštinu, angličtinu, francouzštinu, italštinu a holandštinu, a využívá jí jen 260 překladatelů (přibližně 1/5 všech překladatelů).

### **8.3 Tezaurus Eurovoc**

DGT poskytuje svým překladatelům vlastní databázové systémy. Veřejnost může lexikální databázi a terminologii na internetu vyhledat s pomocí tezauru<sup>68</sup> *Eurovoc*. *Eurovoc* se zaměřuje na právo a legislativu EU. Byl vytvořen za spolupráce všech evropských institucí. Za správu *Eurovoca* zodpovídá skupina pro správu *Eurovoca* (*Eurovoc Maintenance Team*) při Úřadu pro úřední tisky ES.

Terminologie se neustále obohacuje.

*Eurovoc* také indexuje dokumenty.

---

<sup>67</sup> Z ostatních institucí.

<sup>68</sup> Tezaurus – 1. slovní zásoba jazyka, velký slovník zachycující veškerou slovní zásobu.

2. pojmový, sémantický slovník řadící jazykové jednotky podle jejich významových vztahů.

## 9 PRŮBĚH PŘEKLADŮ

Interní překlady standardně probíhají následujícím způsobem<sup>69</sup> :

Některý z útvarů Komise nebo samotný DGT pošle elektronicky s pomocí *Poetry* do DGT žádost o vyhotovení překladu. Originální dokument může přiložit k požadavku.

Tento požadavek je přijat oddělením pro styk se zadavateli překladů (Central Demand-Management Unit, S1) a tento požadavek je vložen do *Suivi*. Dokument určený na překlad, ať už je či není přiložen k žádosti, je poslán do systému *Euramis* pro automatické vyhledání (*Central Memory Retrieval* ). Výsledek je *Euramisem* uložen do *Dossier Manageru* a oznámen elektronicky překladateli. *Euramis* sám také vyhodnocuje příkazy a dotazy zadavatele a sám vyhledává vhodné programy pro vypracování požadavku, které pak nabízí překladateli.

Jestliže je to nutné nebo si to zadavatel přeje, je dokument určený na překlad předem zkontrolován v oddělení pro úpravu textu (Directorate D : D4 Editing - Pre-Processing Team). Takto připravený dokument se snadněji a rychleji překládá.

*Suivi* poté vedoucímu příslušného překladatelského oddělení (Directorate A, B nebo C) přešle požadavek na překlad s připraveným dokumentem. Vedoucí oddělení zadá práci překladateli.

Překladatel si vytvoří pro překlad složku v *Dossier Manageru*, do které mohou nahlížet také vedoucí a kolegové, pokud se jedná o rozsáhlejší překlad, na kterém pracuje více překladatelů. *Suivi* zase umožňuje sledovat pokrok v překladu zadavateli.

Překladateli je umožněn výběr z několika postupů podle typu překladu, některé postupy mu navrhuje *Euramis*.

Hotový překlad je zkontrolován jiným překladatelem.

Posledním krokem je archivování dokumentu i jeho překladu prostřednictvím aplikace *Vista*.

Překlad je odeslán prostřednictvím *Poetry* zadavateli.

---

<sup>69</sup> Viz příloha 11 – Průběh překladu a používání počítačových nástrojů.

## 10 NÁMITKY PROTI MNOHOJAZYČNOSTI V EU

Evropská unie vyzdvihuje mnohojazyčnost jako součást svého kulturního bohatství a jako svoji přednost. Nicméně se ozývají i kritiky mnohojazyčnosti v EU.

Hlavním argumentem proti používání tak velkého počtu úředních jazyků je náročnost překladů a finanční nákladnost. S 23 úředními jazyky vzniká přibližně 500 jazykových kombinací překladů<sup>70</sup>. Navíc není vždy možné sehnat takové překladatele, kteří mohou překládat například z maltštiny do finštiny nebo z řečtiny do litevštiny. Takové překlady vždy probíhají s pomocí přenosového jazyka, například angličtiny nebo němčiny. V tomto úhlu se zdají být některé jazykové kombinace zbytečné.

Dalším argumentem je i fakt, že některými oficiálními jazyky EU mluví mnohem méně rodilých mluvčích než jinými jazyky. Uvádí se, že maltsky mluví 330 000 mluvčích<sup>71</sup> (část obyvatel Malty jsou cizinci) a navíc na Maltě je druhým úředním jazykem angličtina. Irština v Irsku je sice úředním jazykem, ale jazykem menšinovým. Převládá angličtina. Irština v Severním Irsku není úředním jazykem vůbec. V Irsku je přibližně 355 000 mluvčích<sup>72</sup> (většina obyvatelstva je schopna pasivně rozumět).

V tisku je někdy Evropská unie srovnávána s některými mezinárodními organizacemi. Mezinárodní měnový fond (IMF) komunikuje jen v angličtině. Organizace spojených národů (UNO) má 192 členů<sup>73</sup>, kteří sice mohou mluvit svým jazykem, ale veškeré překlady nebo tlumočení se odehrávají jen v šesti jazycích – angličtině, francouzštině, španělštině, ruštině, japonštině a urdštině<sup>74</sup>.

Dále podle průzkumů (např. Eurobarometr) vyšel najevo fakt, že více než polovina Evropanů mluví alespoň jedním cizím jazykem, převládá angličtina.

V Evropské unii je podle mého názoru jeden úřední jazyk nereálný, ale ustanovení několika úředních jazyků (například procedurálních jazyků) by značně

---

<sup>70</sup> Před vstupem se Česká a Slovenská republika rozhodly, že se nebudou vzájemně překládat dokumenty z češtiny a ze slovenštiny.

<sup>71</sup> Zdroj : Wikipedia [online]. <[http://en.wikipedia.org/wiki/Main\\_Page](http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page)> nebo <[http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD\\_strana](http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana)>.

<sup>72</sup> Zdroj : Wikipedia [online].

<sup>73</sup> Zdroj : Wikipedia [online].

<sup>74</sup> Zdroj : OSN – UNO [online]. <<http://www.un.org/>>.

ulehčilo administrativě a rozpočtu. Například ustanovením procedurálních jazyků jako úředních jazyků (Francie a Německo by si jistě velmi obhajovaly své jazyky) by ubyla náročná práce s překlady. Navíc ve většině členských států, jak jsem zjistila při zpracovávání mé bakalářské práce, stejně existují útvary zodpovědné za překlad dokumentů do národního jazyka (tzv. jednotky koordinace překladů - Translation Coordination Units), které byly zřízené před vstupem dané země do EU.

Překladatelské a tlumočnické činnosti by také jistě ulehčilo, kdyby zástupci ze členských států byly plně jazykově vybaveni pro tuto práci.

## 11 ZÁVĚR

Důvodem k napsání mé bakalářské práce bylo moje přání dozvědět, kdo zajišťuje překlady v Evropské unii. Zjistila jsem, že překladatelská činnost je objemově a finančně velmi náročná a že pro každou evropskou instituci pracuje jiný překladatelský orgán a navíc že i ve členských státech existují národní překladatelské jednotky. Zaměřila jsem se na Generální ředitelství pro překlad při Evropské komisi.

V kapitole Evropská unie a její jazyky se zmiňuji o velkém množství úředních jazyků, z čeho plyne jejich používání a zvláštní postavení procedurálních jazyků.

V kapitole Evropská komise a její Generální ředitelství pro překlad následuje vysvětlení toho, čím Generální ředitelství pro překlady je a čím se zabývá, a změn, kterými DGT prošlo v roce 2004 a 2007.

V následující kapitole popisuji přípravu DGT na vstup nových členských států.

V kapitole o struktuře DGT tento útvar rozebírám, poukazuji na jeho geografické rozdělení a zaměstnance.

Ve čtyřech dalších kapitolách probírám objem překladů, překladatelské metody, počítačové nástroje pro překladatele a stručně průběh překladů.

V poslední kapitole uvádím několik argumentů proti mnohojazyčnosti v Evropské unii.

Protože má EU ve svých zakládajících smlouvách stanoveno používání úředních jazyků svých členských států jako svých vlastních unijních úředních jazyků ve svých institucích a protože mnohojazyčnost zařadila mezi své politiky, těžko bude něco na této situaci měnit. Proto se mi nepodařilo najít na oficiálních stránkách Evropské unie zmínky o jazykové reformě nebo o snížení počtu úředních jazyků. Nenašla jsem ani bližší informace o řešení takového velkého objemu překladů.

Téma, kdo a jak zajišťuje překlady, je velmi rozsáhlé a nabízí další možnosti zkoumání. K rozvíjení se nabízí témata jako výhody a nevýhody velkého množství úředních jazyků v Evropské unii, používání počítačových nástrojů pro překladatele nebo překladatelské postupy v orgánech Evropské unie.

## 12 SUMMARY

The aim of my Bachelor Thesis was to find who ensure translation services within the European Union. I decided to write about the Directorate-General for Translation of the European Commission<sup>75</sup> because it is the largest body in the European Union which ensures the translation services. It is also the world largest translation service. It attracted my attention because my studies are focused on the European Union.

From the simple initial question who ensures the translation for the EU I moved to others through which I found that there are multiple translation services in the EU. Almost every institution has its own body to ensure its translation services – thus we have e.g. Council of the European Union, or European Parliament, which translation service is also called Directorate for Translation, or the Court of Justice of the European Communities. The exceptions are the European Economic and Social Committee and Committee of the Regions, who share the Translation Centre. The Directorate-General for Translation of the European Commission is the largest among all of them.

By focusing on DGT, I tried to answer questions regarding the nature of this institution, what does it do, where is it located, who is in charge of it, who pays its activities, what its budget is, etc. I also tried to find out something about the internal structure of this body, number of its employees, or legal base for its existence.

I divided my work approximately into two parts. Four chapters deal with the DGT, its structure, tasks and activities, and four chapters deal with translation methods, computer-assisted translation tools and the translation workflow.

During the work on my Bachelor Thesis I learned some new information about the changes in the DGT in connection with the EU enlargement in 2004 and 2007 following the accession of new member states.

Since the enlargement 2004 and 2007, the European Union has 23 official languages. To manage such a number of official languages the European Commission had to adopt new strategies for translation of its written documents. These apply mainly on the DGT level as it is the largest EU's translation body. As

---

<sup>75</sup> A body of the European Commission responsible for translation of written documents issued by the Commission and also for Commission's websites.



the volume and financial costs of translating have grown considerably, the Commission decided to set priorities in the translation.

The use of such a number of official languages is based in the Council Regulation N° 1 of 1958<sup>76</sup> which determined the national languages to be used equally by the EEC. The number of official languages is also supported by the Commission's policy of multilingualism.

Although the European Union considers its official languages to be a part of the European heritage and it is its policy to protect their equality, the EU institutions use mainly three so called procedural languages for its everyday work.

There are also arguments criticising the multilingualism. The main argument is the cost of translations. Another fact is that it is not easy to find a translator who can translate e.g. from Greek to Finnish or from Lithuanian to Maltese. In such cases the translators must use the *relay* method, i.e. to use another language (usually English or French) to transfer the message. It suggests a reduction of official languages to a smaller number. The other fact is that more than a half of Europeans speak at least one foreign language<sup>77</sup>.

During my work on my Bachelor Thesis, I went through the DGT webpages. As every institution, the EU also wants to present itself from a positive viewpoint (i.e. to defend, maintain and keep its number of languages) which led me to remove a considerable amount of irrelevant information.

In addition I did not find all information I expected to find at the beginning, e.g. detailed information about DGT's budget and costs analysis, or any official doubts or plans about managing such a number of languages<sup>78</sup>. I came to a conclusion that the EU protects its translation strategies on ideological grounds of equality.

The subject of my inquiry is very broad one and invites further opportunities for study. It is worth to note, for example, that the DGT websites are available only in three procedural languages, English, French and German.

---

<sup>76</sup> See Annex 2 – The Council Regulation N° 1 of 1958.

<sup>77</sup> Eurobarometer – public opinion of some issues relating to the EU. Source: Wikipedia.

<sup>78</sup> Candidate and potential candidate countries are Croatia, The Former Yugoslav Republic of Macedonia, Turkey, Albania, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Serbia → 23+7=30 languages.

### 13 BIBLIOGRAFIE

Monografie :

Barták, Karel. *Průvodce Evropskou unií*. Praha, Distribuční středisko MZVČR v edičním oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 1999, ISBN 80--85865-74-6.

Delegace Evropské komise v České republice. *Instituce Evropské unie*. Praha, Informační centrum Evropské unie při Delegaci Evropské komise v České republice, 2002, ISBN 80-238-8100-0.

Delegace Evropské komise v České republice. *Evropská Unie: Rozšiřování pokračuje*. Praha, Informační centrum Evropské unie při Delegaci Evropské komise v České republice, 2002, ISBN 80-238-8524-3.

Defarges, Philippe Moreau. *Evropské instituce*. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2002, ISBN 80-246-0086-2.

Kolektiv autorů pod vedením Jiřího Krause. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha, Academia, 2005, ISBN 80-200-1351-2.

Týč, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 4.vydání, Praha, Linde Praha, a.s., 2004, ISBN 80-7201-478-1.

Diplomové práce :

Král, Pavel : *Využití počítačových technologií v překladatelském procesu*. [Diplomová práce.] Olomouc 2003. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Katedra anglistiky a amerikanistiky. Vedoucí diplomové práce : Doc. PhDr. Václav Řeřicha, CSc.

Periodika:

Barrionuevo, Alexei. *Land of Babble: As Europe Seeks A Stronger Voice, Words Get in Way*. *The Wall Street Journal*. [online]. 5.1.2005. <<http://webreprints.djreprints.com/1143190880997.html>>.

www stránky :

*Europa, Portál Evropské unie* [online]. *Smlouvy a právo*. <[http://europa.eu/abc/treaties/index\\_cs.htm](http://europa.eu/abc/treaties/index_cs.htm)>.

*Europa, Portál Evropské unie* [online]. *Eurožargon, průvodce eurožargonem ve srozumitelné řeči*. <[http://europa.eu/abc/eurojargon/index\\_cs.htm](http://europa.eu/abc/eurojargon/index_cs.htm)>.

*Europa, Portál Evropské unie* [online]. *Press Releases – Rapid. Multilingualism in the EU: the European Commission calls for action to promote languages and launches a new Web portal*. <<http://europa.eu/rapid/>>.

*Europa, Portál Evropské unie* [online]. *Whoiswho*. <<http://europa.eu/whoiswho/>>.

*Europa, Portál Evropské unie* [online]. *Press Releases - Komise je připravena přivítat od 1.ledna 2007 tři nové úřední jazyk*. 20.12.2006. <<http://www.europa.eu/rapid/>>.

- Europa, Portál Evropské unie* [online]. *Press Releases – Commission launches cooperation with universities in translator training*. 18.10.2006. <<http://europa.eu/rapid/>>.
- Europa, Portál Evropské unie* [online]. *Languages in the EU. Evropané sjednocení v různosti*. <[http://europa.eu/abc/european\\_countries/languages/](http://europa.eu/abc/european_countries/languages/)>.
- Evropská komise* [online]. <[http://ec.europa.eu/index\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/index_cs.htm)>.
- Evropská komise* [online]. *Kandidáti na komisaře v centru pozornosti*. 28.11.2006. <[http://ec.europa.eu/news/external\\_relations/](http://ec.europa.eu/news/external_relations/)>.
- Evropská komise* [online]. *Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost*. 22.11.2005 <[http://ec.europa.eu/index\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/index_cs.htm)>.
- Evropská komise – Policy Areas - Languages* [online]. 06-02-2007. <<http://ec.europa.eu/education/policies/lang/>>.
- Evropská komise – Traineeships Office* [online]. *The selection procedure*. <[http://ec.europa.eu/stages/information/application\\_en.htm](http://ec.europa.eu/stages/information/application_en.htm)>.
- Evropská komise – Enlargement – TAIEX* [online]. <<http://taiex.cec.eu.int/>>.
- Directorate-General for Translation (DGT)* [online]. 30.3.2007. <[http://ec.europa.eu/dgs/translation/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/dgs/translation/index_en.htm)>.
- Directorate-General for Translation (DGT)* [online]. *Organisation chart*. 16.2.2007. <[http://ec.europa.eu/dgs/translation/about\\_us/](http://ec.europa.eu/dgs/translation/about_us/)>.
- Directorate-General for Translation (DGT)* [online]. *Translating for a Multilingual Community*. February 2007. <[http://ec.europa.eu/dgs/translation/bookshelf/brochure\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/dgs/translation/bookshelf/brochure_en.pdf)>.
- Directorate-General for Translation (DGT)* [online]. *Translation Tools and Workflow*. February 2007. <<http://ec.europa.eu/dgs/translation/bookshelf/>>.
- Directorate-General for Translation (DGT) - Field Office* [online]. Autor: Roderick Jones. 2003. <[ec.europa.eu-dgs-translation-external\\_relations-field\\_offices-prague\\_article\\_2003\\_09\\_cs](http://ec.europa.eu-dgs-translation-external_relations-field_offices-prague_article_2003_09_cs)>.
- Directorate-General for Translation (DGT)* [online]. *A history of the DGT*. <<http://ec.europa.eu/dgs/>>.
- Directorate-General for Translation (DGT)* [online]. *DGT Computer Assisted Translation*. Eric Lavigne <<http://www.fz-juelich.de/zb/datapool/>>.
- Directorate-General for Translation (DGT)* [online]. *Twenty languages and counting : How Commission translators keep pace with an expanding Union*. Josep Bonet, DGT–D.03. 14.3.2005. <<http://www.tceurope.org/pdf/Bonet.pdf>>.
- Directorate-General for Interpretation (SCIC)* [online]. <<http://scic.cec.eu.int/europa/>>.

- Zastoupení Evropské komise v České republice* [online]. *Komise je připravena přivítat od ledna 2007 tři nové úřední jazyky.* 20.12.2006. <<http://www.evropska-unie.cz/cz/>>.
- Zastoupení Evropské komise v České republice* [online]. *Jak je to s jazyky v Evropské unii?* <<http://www.evropska-unie.cz/>>.
- European Personnel Selection Office* [online]. <<http://europa.eu/epso/>>.
- Rada Evropské unie* [online]. *Správní ujednání mezi Španělským královstvím a Radou Evropské unie.* 17.2.2006. <<http://consilium.europa.eu/>>.
- EUR-Lex, Přístup k právům Evropské unie* [online]. *Správní ujednání mezi Španělským královstvím a Radou Evropské unie.* 17.2.2006. (Úř.věst. C 40, 17.2.2006, str. 2 – 3).<<http://eurlex.europa.eu/>>.
- EUR-Lex, Přístup k právům Evropské unie* [online]. *Smlouva o Evropské unii.* <<http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/11992M/word/11992M.doc>>.
- Evropský parlament* [online]. *Parlament schválil bulharského a rumunského eurokomisaře.* 12.12.2006. <<http://www.europarl.europa.eu/>>.
- EurActiv.cz* [online]. *Orban dává mnohojazyčnosti nový impuls.* 5.2.2007. <<http://www.euractiv.cz/vzdlavani/>>.
- EurActiv.cz* [online]. *EU bude mít od ledna 2007 tři nové oficiální jazyky.* 28.12.2006. <<http://www.euractiv.cz/>>.
- Euroskop.cz, Vše o Evropské unii* [online]. *Budoucí komisař EU Orban představil svůj jazykový plán.* Autor/ři: mab-iHNed, Euractiv. 29.11.2006. <<http://www.euroskop.cz/>>.
- Euroskop.cz, Vše o Evropské unii* [online]. *Leopard Orban : Angličtina evropským firmám nestačí.* Autor/ři: Radek Honzák. 19.1.2007.<<http://www.euroskop.cz/>>.
- Euroskop.cz, Vše o Evropské unii* [online]. *Základní dokumenty Evropské unie.* <<http://www.euroskop.cz/>>.
- ihned.cz* [online]. *Evropský parlament schválil nové komisaře.* 12. 12. 2006. <<http://svet.ihned.cz>>.
- Language Rights and Obligations* [online]. Document of the Working Group 3 on EU citizenship, fundamental rights and cultural diversity (UEF-Group EU) Version: 22.11.2000. <[http://lingvo.org/ced/language\\_rights\\_and\\_obligations\\_in\\_the\\_eu.html](http://lingvo.org/ced/language_rights_and_obligations_in_the_eu.html)>.
- ISAP – informační systém* [online]. *Koordinační a revizní centrum – KRZ.* <<http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/krc>>.

## **14 PŘÍLOHY**

### **SEZNAM PŘÍLOH**

- Příloha 1 - Data jazykového rozšíření EU - Dates of language enlargements
- Příloha 2 - Nařízení Rady Evropského hospodářského společenství
- Příloha 3 - Srovnání vývoje v překladech pro Komisi
- Příloha 4 - Srovnání vývoje objemu stránek Úředního věstníku
- Příloha 5 - Objem překladů podle kategorie dokumentů
- Příloha 6 - Vývoj po rozšíření 2004
- Příloha 7- Organizační struktura Generálního ředitelství pro překlad
- Příloha 8- Objem překladů podle jazyků – 2006
- Příloha 9 - Příklady počítačových nástrojů
- Příloha 10 - Spolupráce a propojení počítačových nástrojů
- Příloha 11 - Průběh překladu a používání počítačových nástrojů

Pokud není uvedeno jinak, jsou zdroje příloh sepsány v bibliografii.

## PŘÍLOHA 1

### Data jazykového rozšíření EU - Dates of language enlargements

<i>Language</i>	<i>Official language from</i>
Bulgarian	2007
Czech	2004
Danish	1973
Dutch	1958
English	1973
Estonian	2004
Finnish	1995
French	1958
German	1958
Greek	1981
Hungarian	2004
Irish	2007
Italian	1958
Latvian	2004
Lithuanian	2004
Maltese	2004
Polish	2004
Portuguese	1986
Romanian	2007
Slovak	2004
Slovene	2004
Spanish	1986
Swedish	1995

## PŘÍLOHA 2

### Nařízení Rady Evropského hospodářského společenství

#### **Council Regulation N° 1 of 1958 determining the languages to be used by the European Economic Community**

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY,

Having regard to Article 217 of the Treaty which provides that the rules governing the languages of the institutions of the Community shall, without prejudice to the provisions contained in the rules of procedure of the Court of Justice, be determined by the Council, acting unanimously;

Whereas each of the 4 languages in which the Treaty is drafted is recognised as an official language in one or more of the Member States of the Community,

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

*Article 1*

The official languages and the working languages of the institutions of the Community shall be Dutch, French, German and Italian.\*

*Article 2*

Documents which a Member State or a person subject to the jurisdiction of a Member State sends to institutions of the Community may be drafted in any one of the official languages selected by the sender. The reply shall be drafted in the same language.

*Article 3*

Documents which an institution of the Community sends to a Member State or to a person subject to the jurisdiction of a Member State shall be drafted in the language of such State.

*Article 4*

Regulations and other documents of general application shall be drafted in the 4 official languages.

*Article 5*

The *Official Journal of the European Communities* shall be published in the 4 official languages.

*Article 6*

The institutions of the Community may stipulate in their rules of procedure which of the languages are to be used in specific cases.

*Article 7*

The languages to be used in the proceedings of the Court of Justice shall be laid down in its rules of procedure.

*Article 8*

If a Member State has more than one official language, the language to be used shall, at the request of such State, be governed by the general rules of its law.

This regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

## Článek 21

### **Treaty establishing the European Community**

*Article 21*

Every citizen of the Union may write to any of the institutions or bodies referred to in this article or in Article 7 in one of the languages mentioned in Article 314 and have an answer in the same language.

## PŘÍLOHA 3

### Srovnání vývoje v překladech pro Komisi

#### Translating at the Commission General trends

	1992	2004/2005(a)
<b>Number of translated pages</b>	<b>914 649</b>	<b>1 238 061</b>
<b>Of which: freelance</b>	<b>12%</b>	<b>22%</b>
<b>English originals</b>	<b>35%</b>	<b>67%(b)</b>
<b>French originals</b>	<b>47%</b>	<b>19%</b>
<b>German originals</b>	<b>6%</b>	<b>4%</b>
<b>Other EU languages</b>	<b>9%</b>	<b>9%(c)</b>

**Note:** some texts may consist of several original languages

a) October 2004 – September 2005

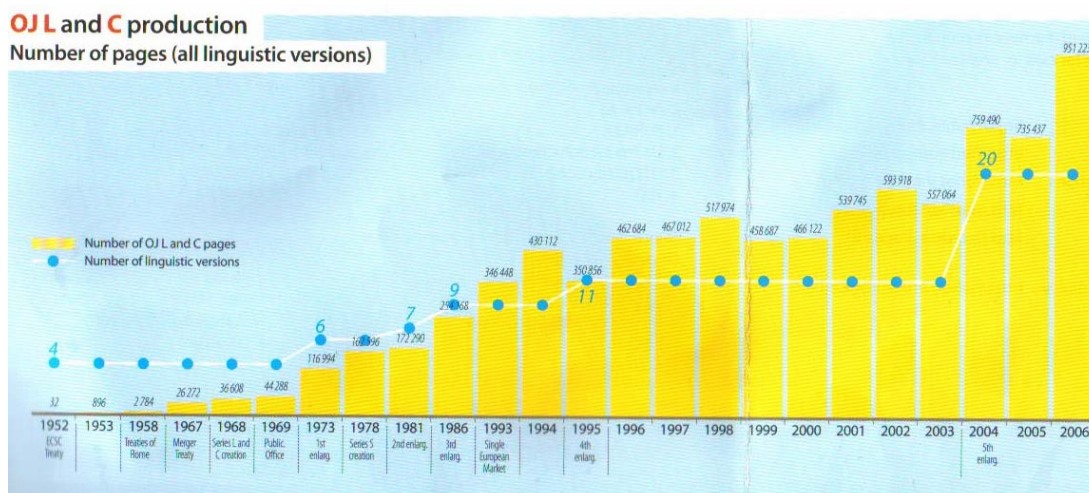
b) For legislative texts, 88% of the original pages are in English

c) 7% EU-15 non-procedural languages, 2% EU-10 languages

Datum: 24.11.2005

## PŘÍLOHA 4

### Srovnání vývoje objemu stránek Úředního věstníku (Official Journal)

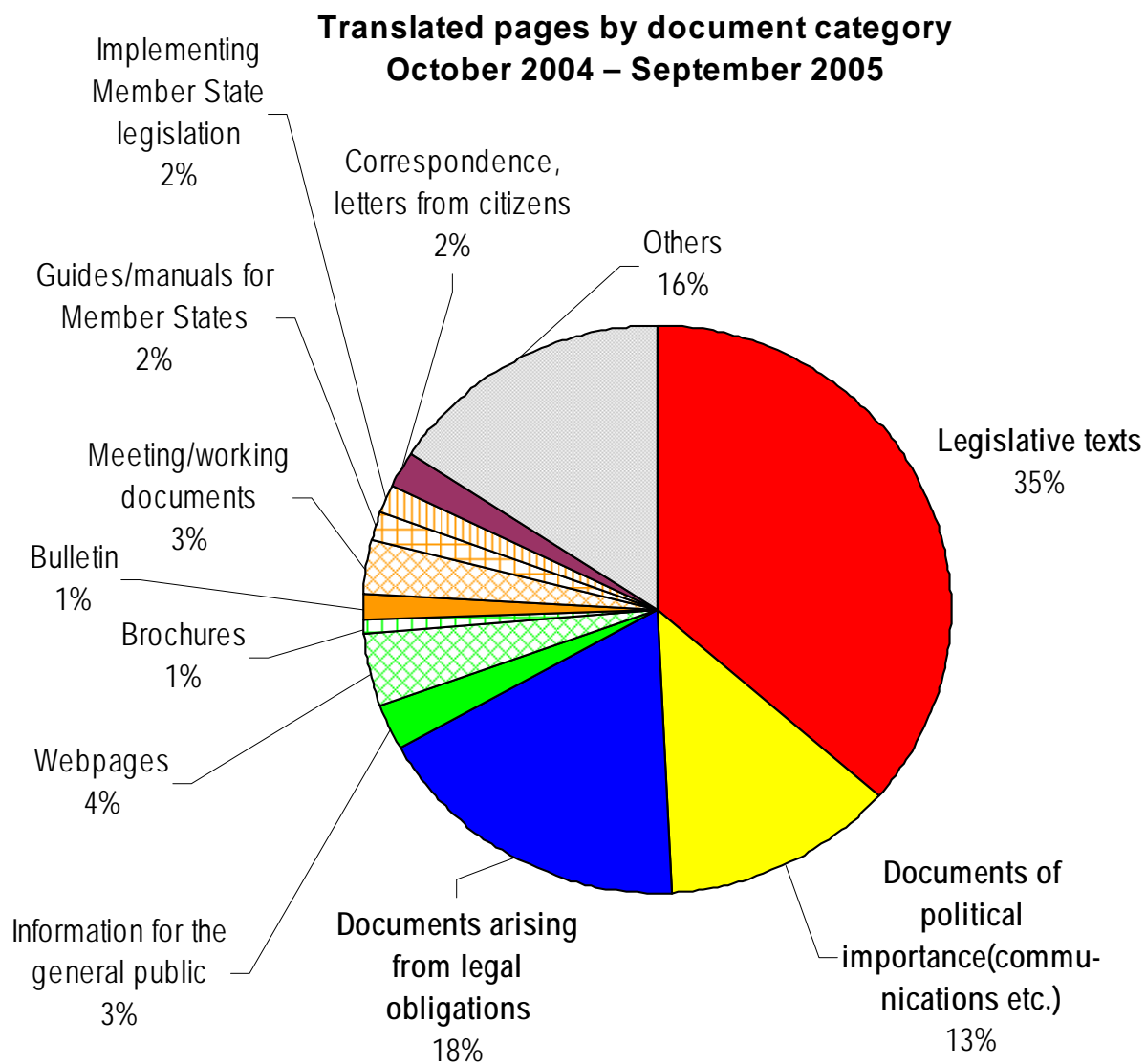


Zdroj : The European publisher for the European union. *A review of 2006 and Outlook for 2007*. Úřad pro úřední tisky Evropských společenství (Publication Office).



## PŘÍLOHA 5

### Objem překladů podle kategorie dokumentů

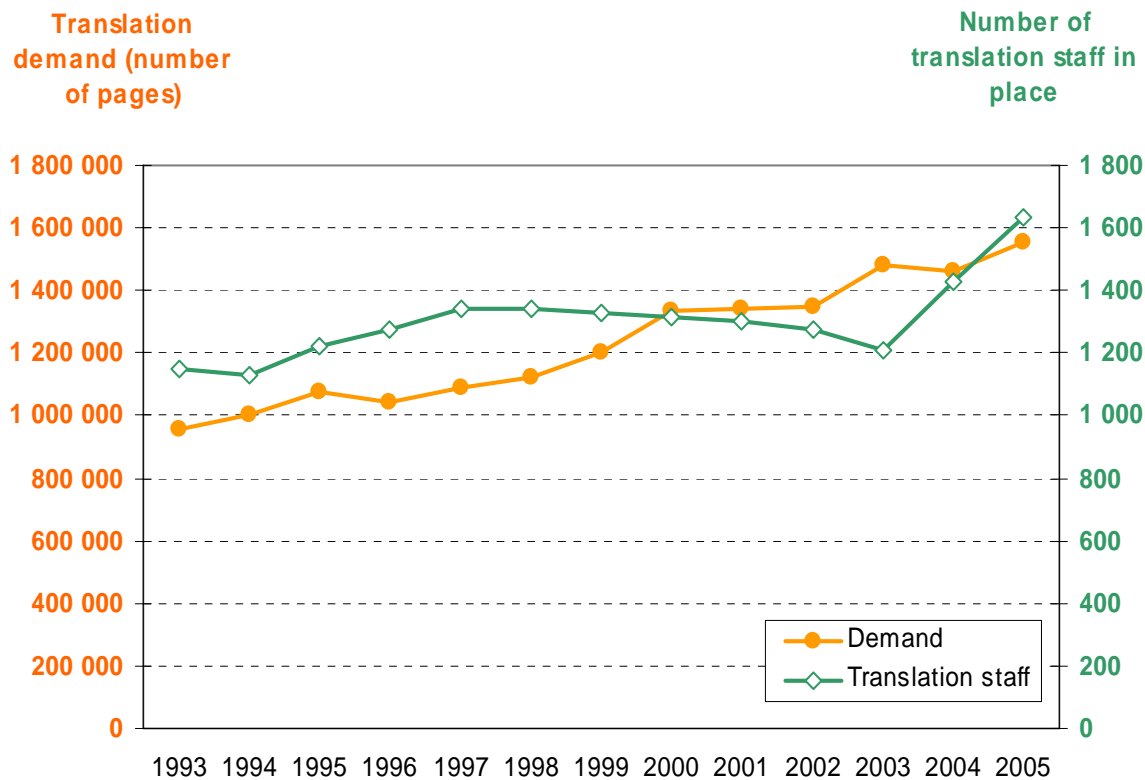


Source: StatSuivi (the statistics database of the DGT) 25.11.2005

## PŘÍLOHA 6

### Vývoj po rozšíření 2004

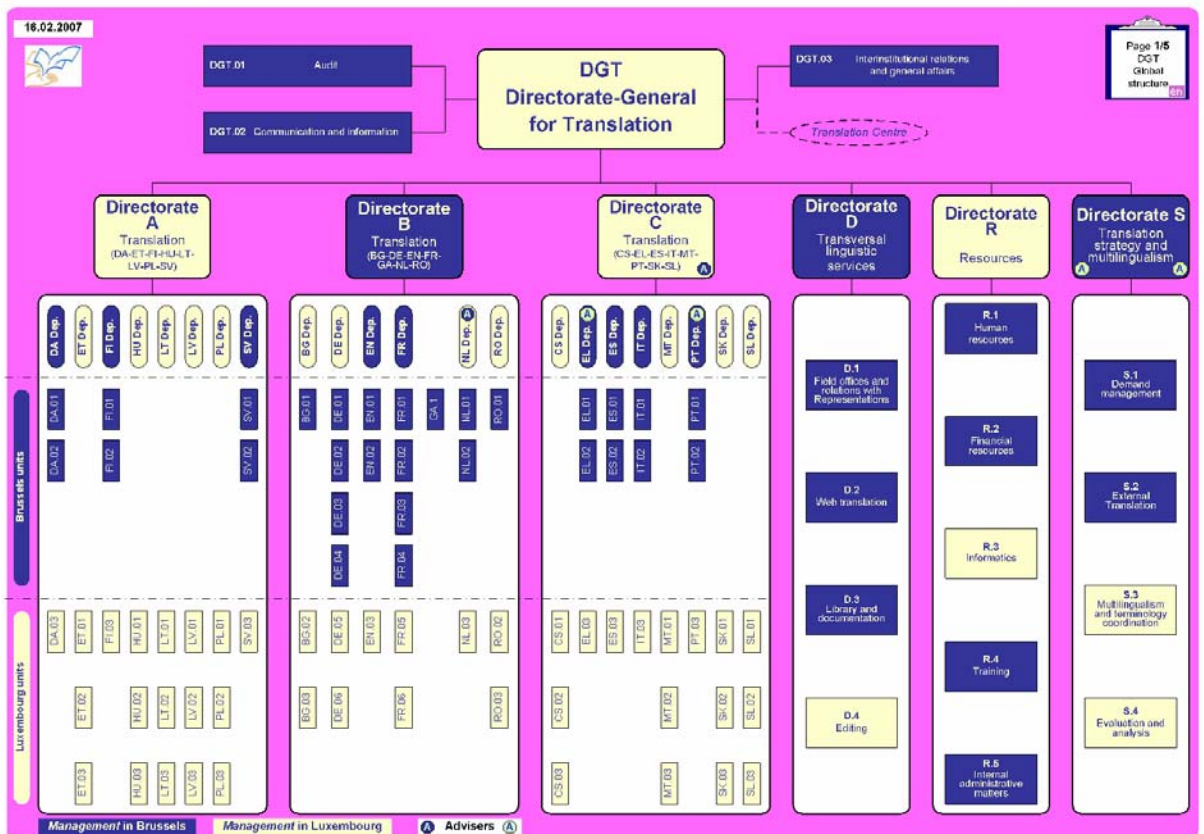
#### Translation post-enlargement Evolution of translation demand and staff numbers

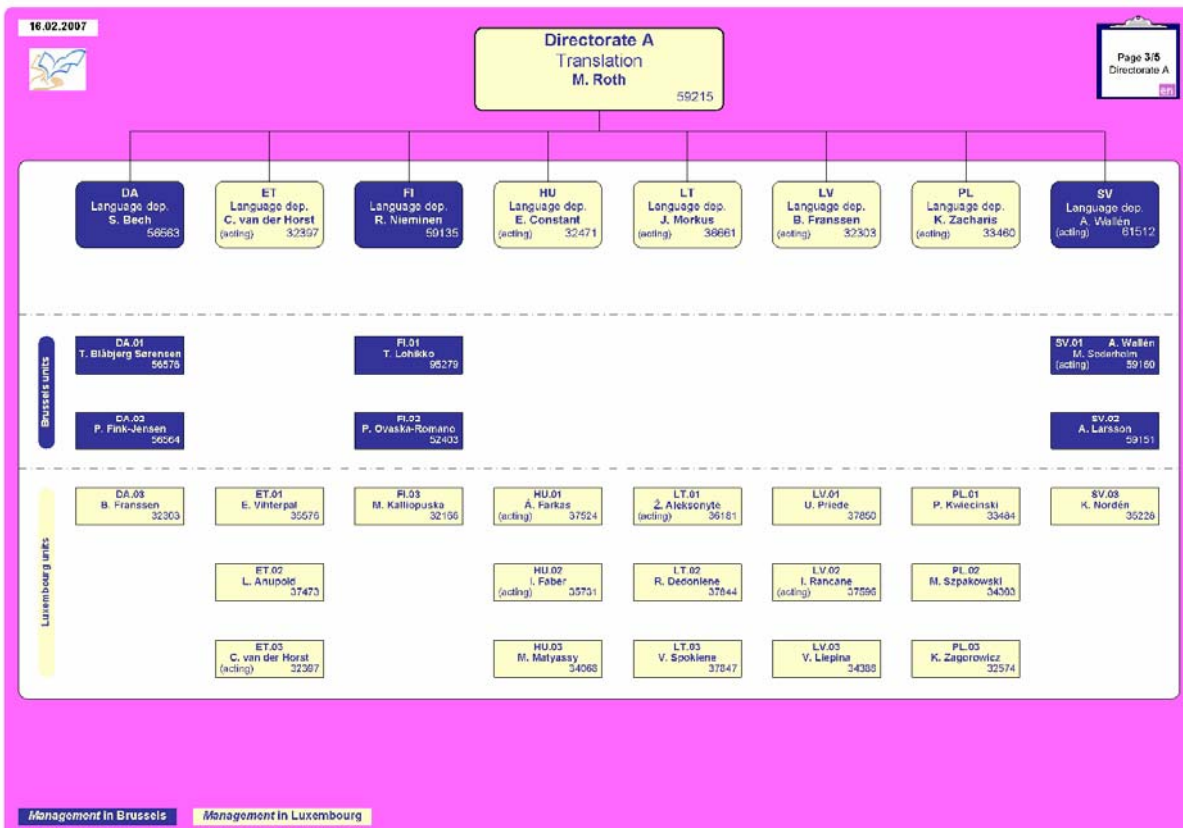
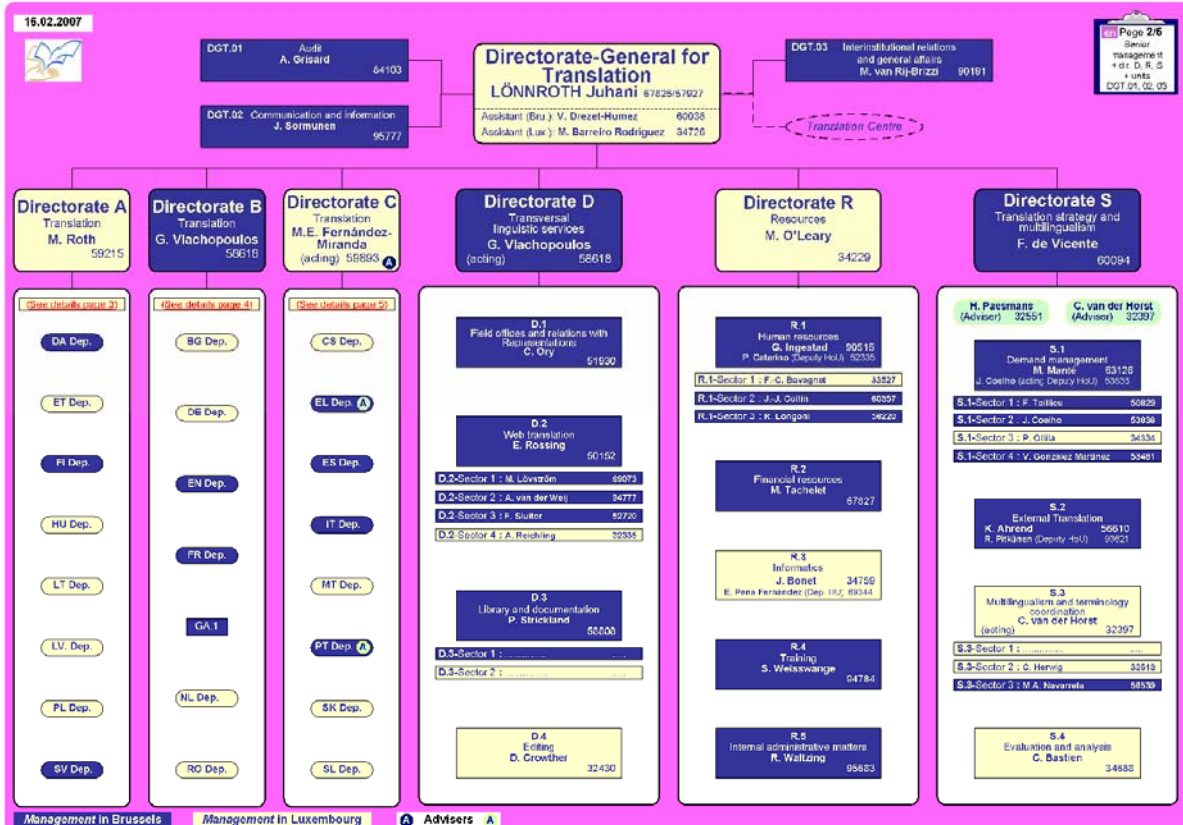


# PŘÍLOHA 7

## Organizační struktura Generálního ředitelství pro překlad

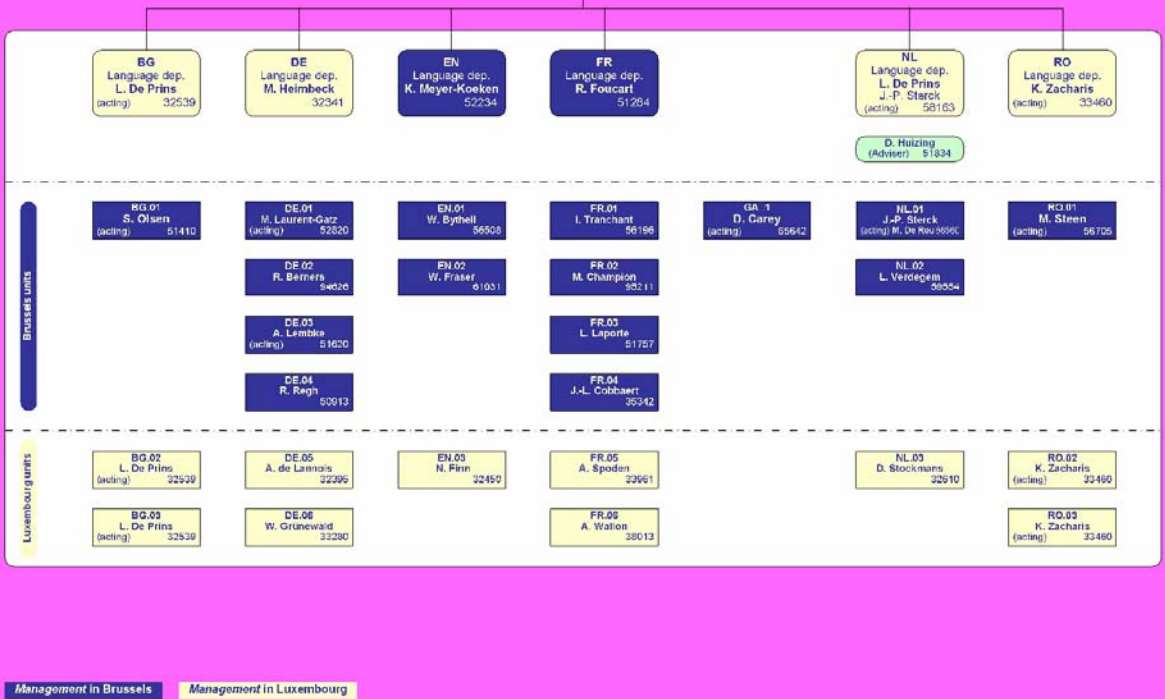
### Organizační struktura Generálního ředitelství pro překlad





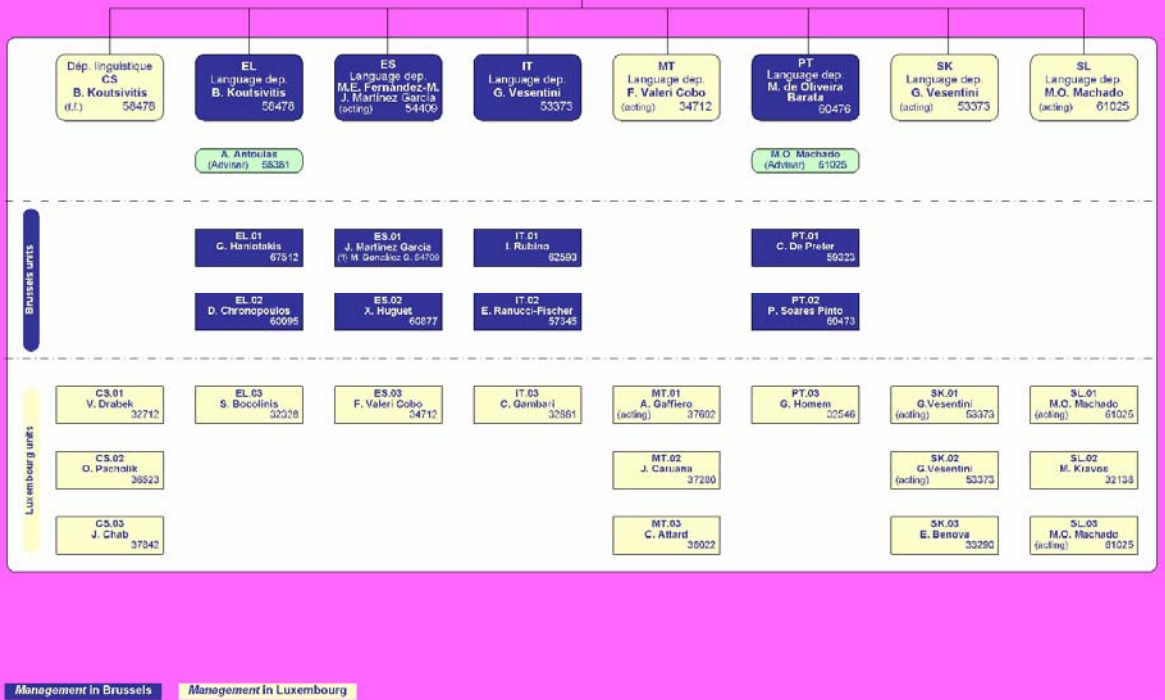


**Directorate B**  
Translation  
G. Vlachopoulos 58618

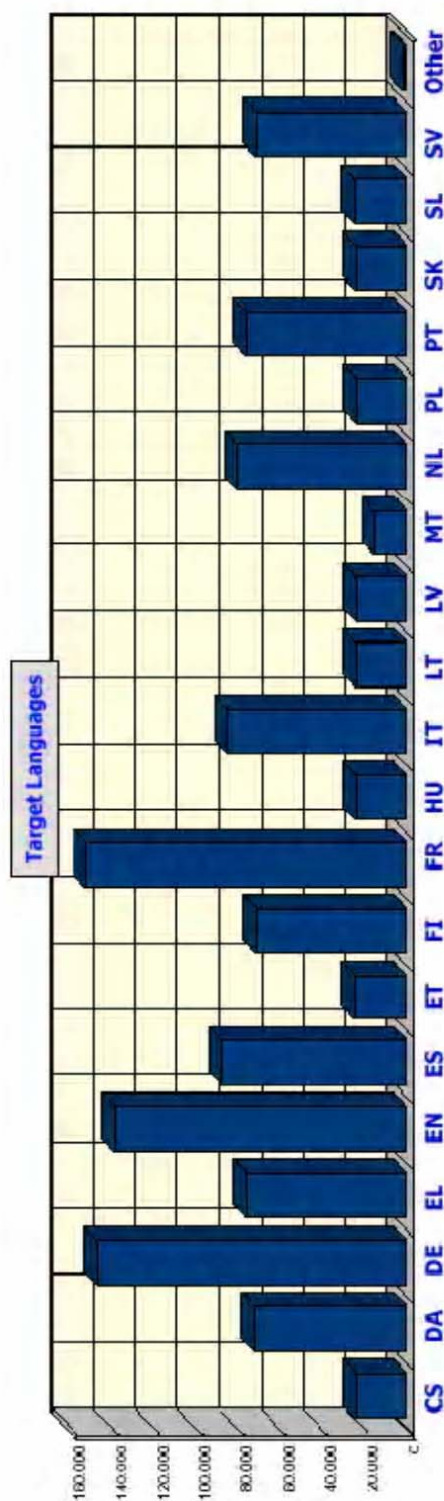
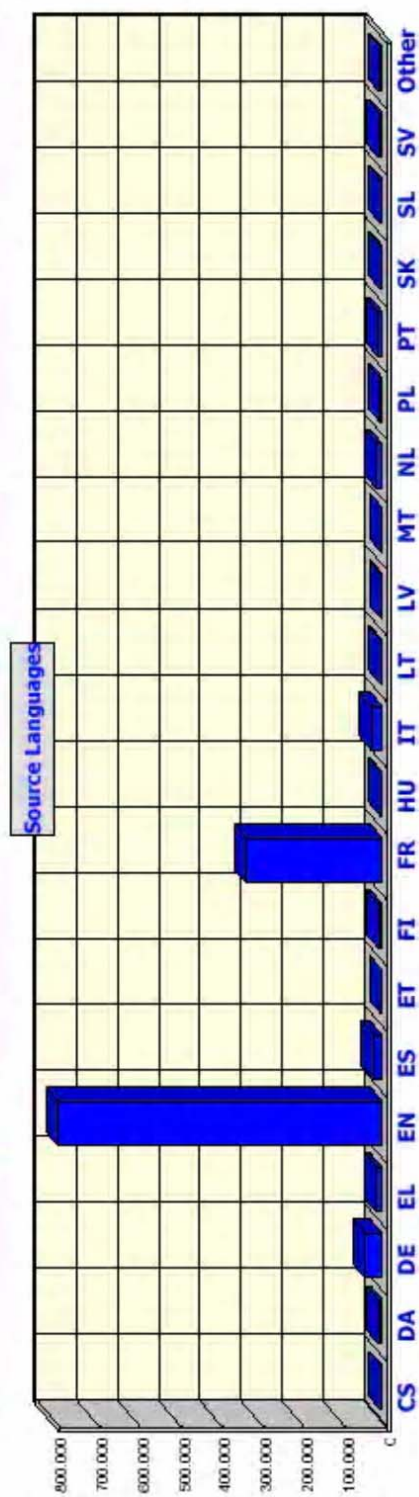


J. Martinez Guillén  
(Adviser) 52710

**Directorate C**  
Translation  
M.E. Fernández-Miranda  
(acting) 59893



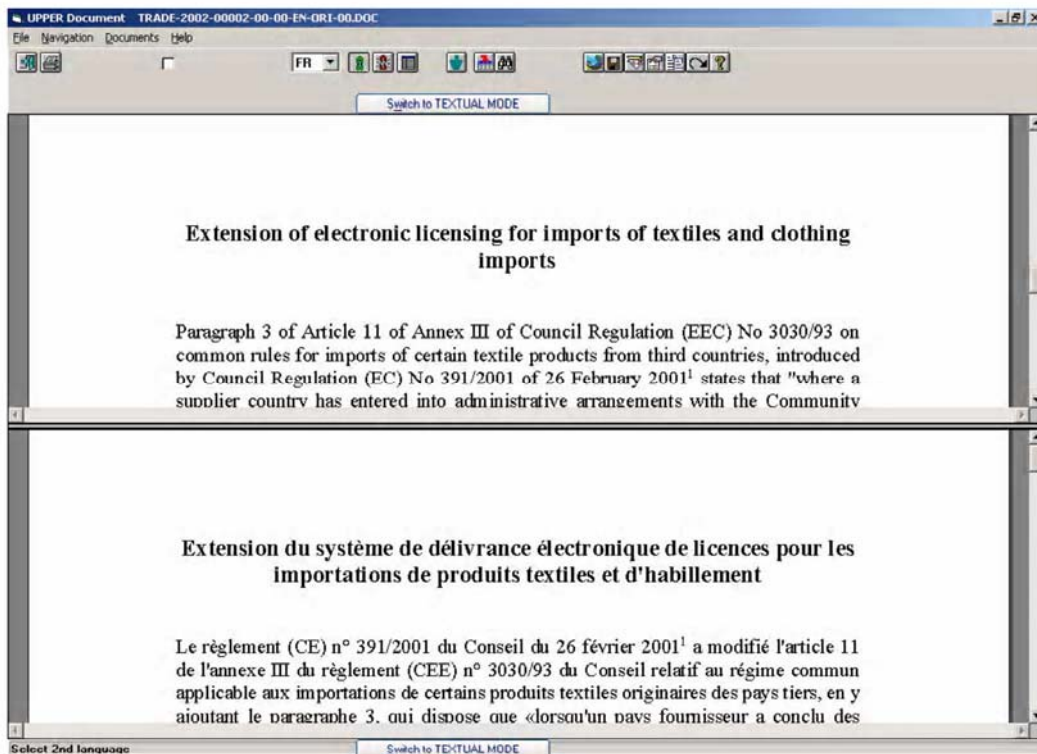
**PŘÍLOHA 8**  
**Objem překladů podle jazyků – 2006**



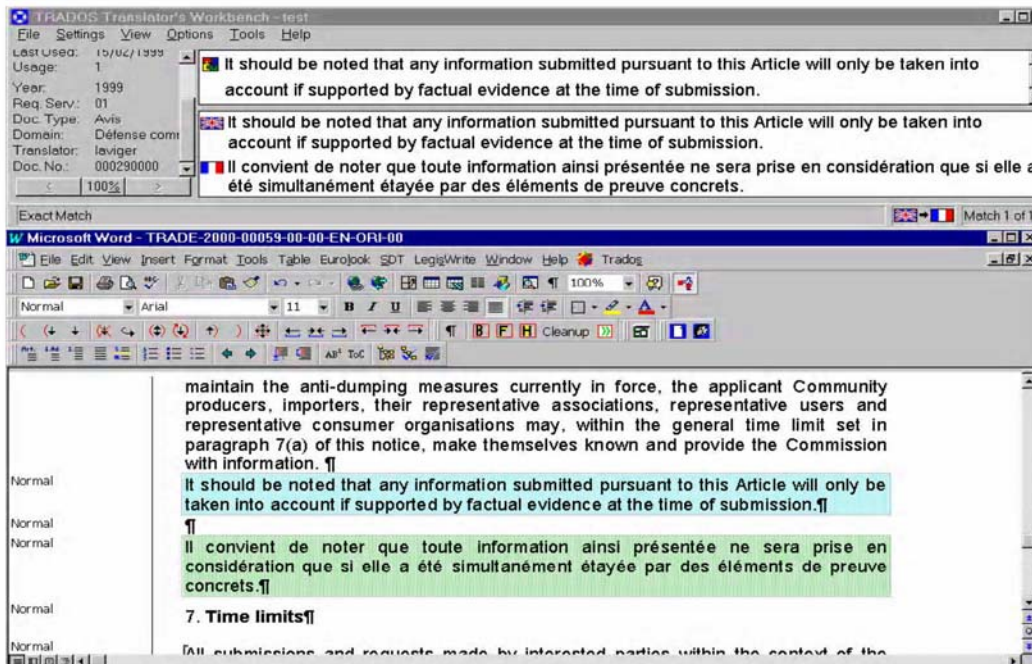
## PŘÍLOHA 9

### Příklady počítačových nástrojů

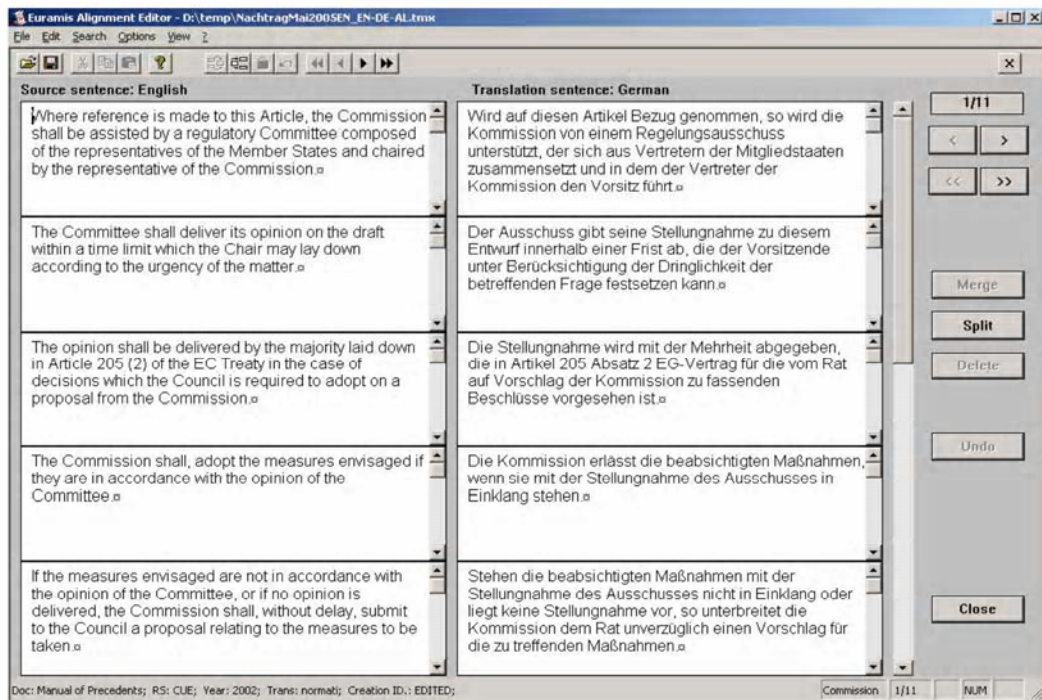
#### Vista



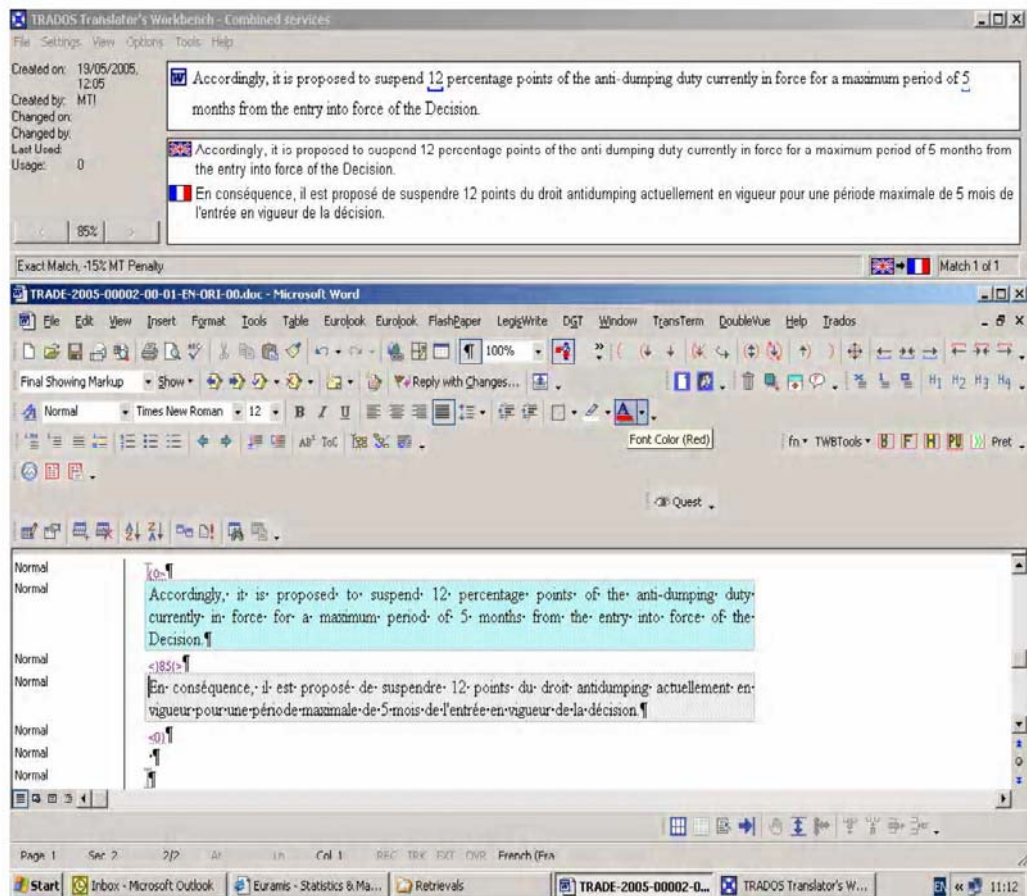
#### Trados - TWB



## Alignment Editor



## Retrieval + TWB import, machina translation srovnání





## Euramis Concordance – prohledává překladatelské paměti

**Euramis Concordance - Results**  
 Current user: Eric LAVIGNE (DGT)

Alignment Translation Memory Search Manager Other Help

Search Text: elbow

Database Name	Search Lng.	Target	Max. Results	Execution time
*	EN	FR	20	3 seconds

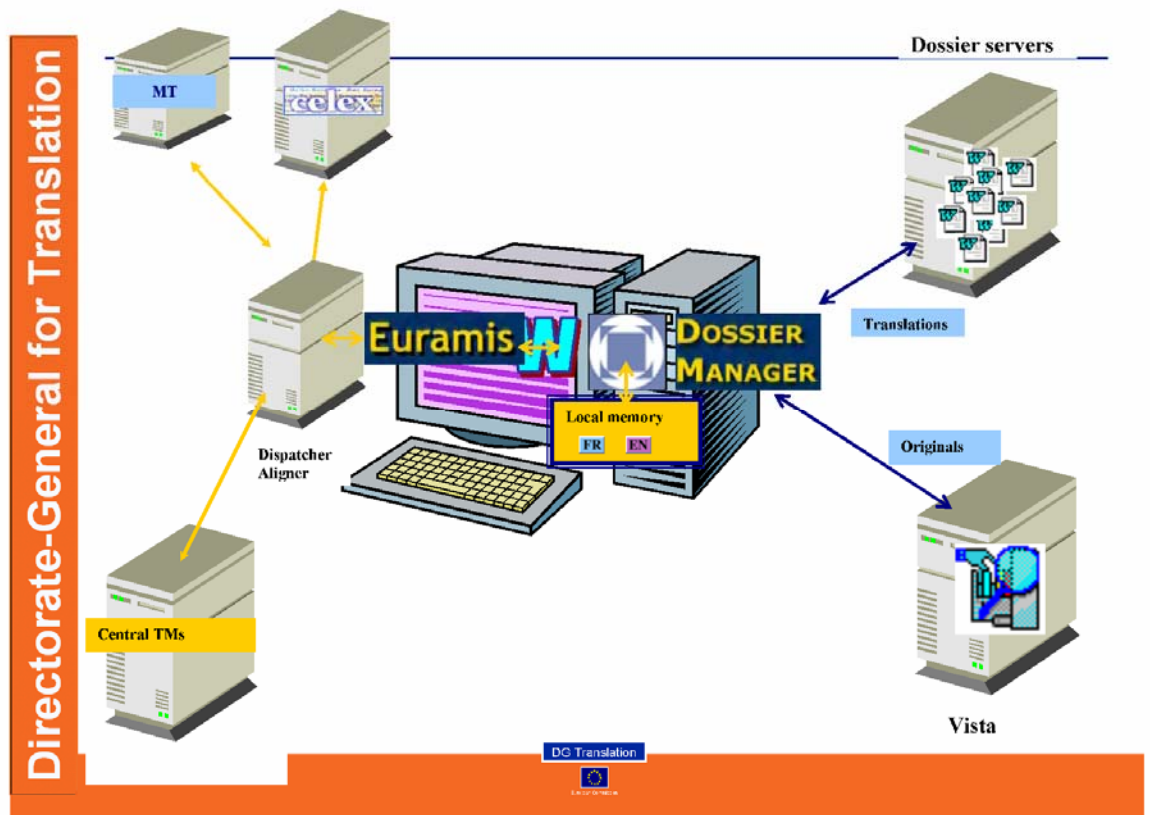
New Search History

20 hits

TM: ExternRelations Doc. No.: 000470000 Req. Serv.: TRADE Year: 2005 SL: EN (Direct) Trans: willimit	Show Download Feedback
EN: The normal value was calculated for each of the two types of the fittings produced by ZAO Mostflowline, the <b>elbow</b> and T-pieces fittings, on the basis of the verified questionnaire response.	FR: La valeur normale a été calculée pour chacun des deux types d'accessoires de tuyauterie produits par ZAO Mostflowline, à savoir les coudes et les raccords en T, sur la base des réponses aux questionnaires.
TM: Services Doc. No.: 010280000 Req. Serv.: SCIC Year: 2003 SL: EN (Direct) Trans: unknown	Show Download Feedback
EN: Total loss of movement of one <b>elbow</b>	FR: Perte totale du mouvement d'un coude 2U 1b
TM: Policies Doc. No.: 012670100 Req. Serv.: COMP Year: 2001 SL: FR (Reverse) Trans: unknown	Show Download Feedback
EN: Flexible <b>elbow</b> units, generally made of plastic, allow access for connectors and enable trunking runs to be routed around corners in walls.	FR: Des coudes flexibles, généralement en plastique, assurent le passage des connecteurs et la continuité de la canalisation dans les angles des murs.
TM: Archive Doc. No.: 050350000 Req. Serv.: 03 Year: 1998 SL: EN (Direct) Trans: unknown	Show Download Feedback
EN: Tighten the adjustment nut of the <b>elbow</b> with the lower arm in a horizontal position.	FR: Serrer l'écrou d'ajustement du coude en maintenant le bras inférieur en position horizontale.
EN: <b>Elbow</b> joint	FR: Articulation des coudes
TM: Archive Doc. No.: 041510000 Req. Serv.: 03 Year: 1998 SL: FR (Reverse) Trans: unknown	Show Download Feedback
EN: However, if the manufacturer specifically claims, or implies in sales literature or advertising, that because of particular additional features (e.g.	FR: Cependant, si le fabricant revendique explicitement, ou laisse entendre par sa littérature et/ou publicité, que son vêtement procure une protection

## PŘÍLOHA 10









### Spolupráce a propojení počítačových nástrojů



## PŘÍLOHA 11

### Průběh překladu a používání počítačových nástrojů

#### TRANSLATION WORKFLOW IN THE EUROPEAN COMMISSION

<b>Directorate-General or Service</b> sends a new translation request	<i>Poetry</i> <sup>1</sup>
<b>Central Planning</b> accepts it	<i>Suivi</i> <sup>2</sup>
<b>Pre-processing team</b> checks whether the document is suitable for TWB ... ... and prepares translation dossier	<i>Euramis</i> <sup>3</sup> , Note in  <i>Dossier Manager</i> <sup>4</sup>
<b>Head of Translation Unit</b> receives translation request	<i>Suivi</i> , <sup>2</sup> tray system, etc.
<b>Translator</b> creates translation file	 <i>Dossier Manager</i> <sup>3</sup>
<b>Translator</b> translates document Second translator revises document	 Word <sup>5</sup> ,  TWB <sup>6</sup> ,  Excel <sup>7</sup> ,  <i>Vista</i> <sup>8</sup> <i>Euramis</i> <sup>3</sup> <i>Eur-Lex/Celex</i> <sup>9</sup> , <i>IATE</i> <sup>10</sup> , <i>EC Systran</i> <sup>11</sup>
<b>Secretariat</b> releases document	 <i>Dossier Manager</i> <sup>3</sup>
Document is archived	 <i>Vista</i> <sup>9</sup>
Translation is sent to the requester	<i>Suivi</i> <sup>2</sup>

- 1 Software for the electronic transmission of translation requests from clients to the Directorate-General for Translation.
- 2 Software for the electronic management of translation requests within the Directorate-General for Translation.
- 3 Central memory of the Directorate-General for Translation.
- 4 Interface for translation management.
- 5 Word-processing system in use at the European Commission.
- 6 Translation memory software used in the Directorate-General for Translation for the local management of data retrieved from the central memory.
- 7 Spreadsheet program in use at the European Commission.
- 8 Translated documents repository with full-text search facility.
- 9 Databases of European law.
- 10 European Union interinstitutional terminology database.
- 11 European Commission machine translation system.